

APPENDIX

Juli, 1974

OM INTERVJUUNDERSØKELSE AV DEN TIDLIGERE MONGSTADBEOFOLKNINGEN

Med denne undersøkelsen vil vi prøve å klarlegge hva det betyr for den tidligere Mongstadbefolkningen å skifte hjemsted og eventuelt arbeid og omgangskrets.

Flytting og skifte av arbeid skjer ofte i vårt samfunn, men vi vet dessverre for lite om hva dette betyr for det enkelte menneske. Den tidligere Mongstadbefolkningen burde kunne gi verdifulle opplysninger om dette forholdet. Det er derfor av største viktighet at alle kommer fram med sitt syn på flyttingen slik at intervjuundersøkelsen kan gi et så riktig bilde som mulig.

Alle tidligere Mongstad-folk over 20 år vil bli bedt om å la seg intervjue. Personlige opplysninger vil ikke bli offentliggjort og de intervjuede vil få tilsendt et sammendrag av undersøkelsen når denne er ferdig og før noen av resultatene fra undersøkelsen blir offentliggjort.

Med håp om imøtekommenhet

Gro Therese Lie

Reidar Ommundsen

Universitetslektor

P.S. De vil bli kontaktet i løpet av de første to ukene for intervju eller nærmere avtale.

7. EIERFORHOLD

- a) Leier du her? Leide du på Mongstad?
- b) Eier du boligen her? Eide du boligen på Mongstad?
- c) Bor du på kår? Bodde du på kår på Mongstad?

NR	PR MONGSTAD
11	5
32	38
4	4

(47) (47)

BOUTGIFTER

Hva koster det å bo i huset du bor i nå sammenliknet med hva det kostet å bo i det huset du bodde i på Mongstad? (Til boligutgifter regnes her renter og avdrag på boliglån og/eller husleie, vedlikehold av boligen, strøm og oppvarming.).

Veldig mye mindre	Mye mindre	Litt mindre	Like mye	Litt mer	Mye mer	Veldig mye mer
ca. 75% mindre	ca. 50% mindre	ca. 10% mindre	Like mye	ca. 10% mer	ca. 50% mer	ca. 75% mer
			4 ^{*)}	17	10	11

N= 42 (vaktvett for 5)

- 9. a) Hvor mange voksne og
- b) hvor mange barn (under 20 år) bor i huset (eller leiligheten) du bor i nå?
- c) Hvor mange voksne og
- d) hvor mange barn (under 20 år) bodde i huset (eller leiligheten) du bodde i på Mongstad

	NR	PR MONGSTAD
VOKSNE		
BARN		

- 10. a) Har du uthus, fjøs, båtnaust eller andre bygninger i tillegg til boligen din nå?

JA	NEI
21	26

- b) HVIS JA: Hva har du?

båtnaust, garasje (vanligst)

- c) Hadde du uthus, fjøs, båtnaust eller andre bygninger i tillegg til boligen din på Mongstad?

JA	NEI
33	14

- d) HVIS JA: Hva hadde du?

båtnaust, løve, fjøs, uthus (vanligst)

Av de 5 som "leide" på Mongstad, bodde 4 vederlagsfritt D.v.s. de betalte ingen husleie.

*) Av disse bodde 2 på kår før og nå

5 informanter bor i kommunens leiligheter og har nektet å betale husleie fordi de bodde gratis på Mongst.

Familiestørrelse

Endring i 6 familier
 To fam. to voksne mindre
 To er blitt enkemenn
 En har flyttet hjemmenfra og stiftet egen familie
 En familie har fått et barn til

Tilleggsbygninger

25 har det samme som før
 23 har mindre enn før

STILLES ALLE:

1. Hvis du sammenlikner boligforholdene du har nå med boligforholdene dine på Mongstad

a) Hva liker du med boligen du har nå? _____

_____

b) Hva likte du med boligen du hadde på Mongstad?

_____

_____

c) Hva liker du ikke med boligen du har nå?

_____

_____

d) Hva likte du ikke med boligen du hadde på Mongstad?

_____

_____

12. a) Hva synes du om beliggenheten til den boligen du bor i nå, og hva synes du om beliggenheten til boligen du hadde på Mongstad. Ta i betraktning slike ting som utsikt, sol og lys, beliggenhet i naturen, avstand til nabohus i tillegg til ting du selv synes er viktig for boligens beliggenhet.

Vis meg hva du synes om dette slik det er nå og hva du synes om slik det var på Mongstad.

	Svært dårlig	Dårlig	Litt dårlig	Hverken bra eller dårlig	Litt bra	Bra	Veldig bra	
Beliggenhet								
NR	3	5	1	3	7	25	3	N=47
PR MONGSTAD					2	16	29	N=47

Om beliggenheten nå i forhold til før
 2 synes den er bedre
 16 synes like bra
 29 synes den er dårligere nå

b) Hva er forskjellen i beliggenheten?

Se side 293 til og med 295

3. Alt i alt, hvordan vil du si at du selv trives med boligen du har nå sammenliknet med boligen du hadde på Mongstad?

	Liker boligen svært dårlig	Liker boligen dårlig	Liker ikke boligen særlig godt	Hverken liker eller ikke liker boligen	Liker boligen lite grann	Liker boligen godt	Liker boligen svært godt	
NR		3	4	8		22	10	N=47
PR MONGSTAD			1	4	1	23	18	N=47

Trives med boligen nå i forhold til før
 8 trives bedre
 20 like godt
 19 dårligere

Se side 290 til og med 292

4. a) Har du selv vært med på å bestemme hvor du bor nå?

JA	NEI
34	11

Delvis
2

b) HVIS JA: Hvilke alternativer hadde du?

Kolåsfeltet eller finne tomt selv.

For annen tomt en Kolås er en avhengig av slekt el. venner m. eiendom eller være villig til å betale under bordet.

c) HVIS NEI: Er du fornøyd med tilbudet

JA	HVERKEN ELLER	NEI	
18	11	10	= 39

ARBEIDSSITUASJONEN NÅ OG PÅ MONGSTAD

(Spørsmål 15 til 17 stilles til en av de voksne i familien)

5. a) Hva lever du og din nærmeste familie av nå?

1. Jordbruk
2. Fiske
3. Arbeid på anlegget
4. Fast ansatt hos Rafinor
5. Pensjon
6. Erstatningen etter ekspropriasjonen
7. Annen levevei. Hvilken?

10
4
2
16
12
6
24

*inklusive uføretrygd og enkepensjon.

(sjømann, post, forretning, verksted, håndverk)

Antall svar 74
N = 47

b) Hvis du (dere) lever av flere ting, vær så snill å angi omtrent hvor stor del i % som hver enkelt inntektskilde (el. næringskilde) utgjør.

Missing

c) Hva levede du og din familie av på Mongstad?

1. Jordbruk
2. Fiske
3. Sesongarbeid på hermetikkfabrikken
4. Arbeid på mekanisk verksted
5. Pensjon
6. Annen levevei. Hvilken?

20
11
24
8
3
22

inklusive uføretrygd

(sjømann, post, forretning, håndverk, møbelfabrikk i Mastevik)

N = 47, Antall svar 88

d) Hvis dere levede av flere ting, vær så snill å angi omtrent hvor stor del i % som hver enkelt inntektskilde (el. næringskilde) utgjør.

Missing

De fleste lever av en kombinasjon av næringsveier.

De fleste levede av en kombinasjon av næringsveier

16. a) Hvordan fordeler dere arbeidet innen familien nå og
 b) hvordan fordelte dere arbeidet innen familien på Mongstad?

	NR	PR MONGSTAD
1. Begge ektefeller i gårdsarbeid (eller annen primærnæring)	4	5
2. Kona hus og hjem, mannen gårdsarbeid eller lønnsarbeid	14	11
3. Begge i lønnsarbeid	9	15
4. Andre fordelinger, hvilke? noen enslige, noen både gårdsarbeid og lønnsarbeid	21	15

Antall svar 48 Svar 46, N=46 (1 missing)

a) Hadde du (dere) utmark på Mongstad?

JA	NEI
19	28

N=47

b) HVIS JA: Hva ble utmarka brukt til:

10: ingenting · 5: Litt granplanting · 2: litt beite og 2: til torv (N=19)

18. a) Hvorfor solgte du (dere) utmarka?

Svarene "fordi vi ikke hadde bruk for den" · 8: for å få arbeidsplasser
 4 mente de ble tvunget (N=19)

b) HVIS FLERE GRUNNER BLIR GITT,

angi omtrent i % hvor viktige de enkelte grunnene var for deg

Hvilken innvirkning trodde du den gangen at salg av utmarka skulle få for Mongstads framtid?

a) Positiv innvirkning (f.eks. fint med arbeidsplasser i nærheten)?

Av alle svar

25

b) Nøytralt (det ville ikke spille noen rolle fra eller til)?

15

c) Negativt (f.eks. begynnelsen på slutten for Mongstad f.eks. på grunn av industriens utvidelse).

8

d) Annen innvirkning. Hvilken .

2

Svar 30, N=46 (1 missing)

Av de som hadde utmarka

a) 12

b) 10

c) 1

Svar 23, N=19

(4 personer har gitt to svar [a+b])

(Hvis mange grunner blir gitt be informanten oppgi de tre viktigste grunnene for informanten)

(4 personer har gitt to svar)

1. Hvis du sammenlikner det næringsgrunnlaget du har nå med det næringsgrunnlaget du hadde på Mongstad, i hvilken grad vil du si at du er fornøyd eller misfornøyd med næringsgrunnlaget ditt nå og før?

Næringsgrunnlaget		Svært misfornøyd	Misfornøyd	Litt misfornøyd	Hverken fornøyd eller misfornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd	
NR		5	3	5	6	4	20	4	N=47
PR MONGSTAD				5	6	7	24	5	N=47

Om næringsgrunnlaget

14 mer fornøyd nå enn før
16 er like fornøyd
17 er mindre fornøyd enn før

21. I hvilken grad er du fornøyd eller misfornøyd med følgende ting slik det er nå og slik det var på Mongstad:

Type arbeid		Svært misfornøyd	Misfornøyd	Litt misfornøyd	Hverken fornøyd eller misfornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd	
NR			2	1	15	10	17	1	N=46
PR MONGSTAD					8	11	24	3	N=46
NR			5	2	16	5	17	1	N=46
PR MONGSTAD			2		14	5	25		N=46
NR			6	3	16	3	14	4	N=46
PR MONGSTAD				4	11	9	21	1	N=46
NR		1	2	2	7	2	3	3	N=20
PR MONGSTAD					3	2	8	7	N=20

1 er mer fornøyd
31 er like fornøyd
14 er mindre fornøyd
5 er mer fornøyd
25 like fornøyd
16 mindre fornøyd
13 er mer fornøyd
18 like fornøyd
15 mindre fornøyd
4 mer fornøyd
1 like fornøyd
14 mindre fornøyd

22. Angi hvor viktig med hensyn til trivsel i arbeidet at du synes

1. Type arbeid 7 viktigst
2. Arbeidstid 1 viktigst
3. Utbytte, lønn 1 viktigst
4. Eventuelle andre ting du har nevnt er i forhold til hverandre. 4 viktigs

34 synes alt er like viktig. (N=47)

Prøv å angi de forskjellige tingenes viktighet for deg i %

23. Hvis du sammenlikner det du lever av nå med det du levde av på Mongstad vil du si at du har

1. mer 11
2. like mye 16
3. mindre 20

pengar til overs nå når utgiftene til bolig og husholdning er trukket fra.

24. a) Regner du med å fortsette med det arbeidet du har nå?

J A	V E T I K K E	N E I	
35	8	4	N=47

24. b) For de som jobber på anlegget:

Hva skal du gjøre når anleggsperioden er over?

Irrelevant for 45

2 vet ikke

SOSIALT MILJØ NR OG PR MONGSTAD

5. a) Hvordan vil du si at du trives blant de menneskene som bor omkring deg der du bor nå?

- b) Hvordan vil du si at du trivdes i Mongstadbygda slik den var før industriplanene kom?

	Mistrives svært mye	Mis-trives	Mistrives litt	Hverken trives eller mistrives	Trives litt	Trives	Trives svært godt	
NR	2	6	1	11	2	17	8	N=47
PR MONGSTAD		1				14	32	N=47

Trivsel nå i forhold til på Mongstad

1 trives bedre
18 samme grad av trivsel

28 trives dårligere (tildels svært mye dårligere)

26. I hvilken grad mener du det følgende er viktig for et godt naboskap:

	Svært uviktig	Uviktig	Ikke særlig viktig	Hverken viktig eller uviktig	Litt viktig	Viktig	Svært viktig	
a) å holde en viss avstand til sine naboer	1	12	5	6	14	6	3	N=47
b) å hjelpe hverandre, gå sammen om å løse felles problemer			1	2		28	16	N=47
c) holde seg orientert om naboens ve og vel		2	5	16	12	12		N=47
d) å ikke blande seg opp i hverandres saker				2	4	22	19	N=47

27. a) Er det noen forskjell i disse tingene slik det er der du bor nå i forhold til slik det var på Mongstad?

23 mener det er forskjell ,

24 mener det er det samme som før

- b) HVIS JA: Hva er annerledes og på hvilken måte er det annerledes?

Se under gruppeinndelingen:
side 231 , 253 og 275

28. a) I hvilken grad har du nå kontakt med Mongstad-folk som du brukte å være sammen med før industriplanene ble kjent?

Ikke kontakt med noen	Nesten ikke kontakt med noen	Kontakt med ca. 1/4	Kontakt med omtrent halvparten	Kontakt med ca. 3/4	Kontakt med nesten alle	Kontakt med alle
1	16	9	11	6	4	

N=47

b) Hvis det er noen av dem du ikke har kontakt med, hvorfor har dere ikke kontakt?

1. Bor for langt fra hverandre? 12

1+2 28

2. Reagerer forskjellig på industriplanene og har derfor ikke så mye felles lenger? 3

1+3 21

3. Andre grunner?

Hvilke? Svarer "Vi har det for travelt"

2+3 2

1: "Personlige grunner", 2 sier: Folk er satt på hardprøve

a) Hvordan vil du si at ditt forhold til slektninger du hadde på Mongstad er nå i forhold til slik det var før industriplanene ble kjent?

Svært dårlig	Dårlig	Litt dårlig	Hverken bra eller dårlig	Litt bra	Bra	Veldig bra
1	6		7	3	27	3
			4	1	36	6

NR

PR MONGSTAD

N=47

N=47

Forhold til slekt nå:

1 har bedre forhold

31 har samme forhold

15 har dårligere forhold til slektninger

b) HVIS ENDRING:

1. På hvilken måte er ditt forhold til slektningene annerledes?

15 har dårligere forhold

1 har bedre forhold

2. Hva kommer det av at forholdet til slektningene er blitt annerledes?

11 nevner større avstander, 4 nevner

"forskjellig syn på bruk av innmarka", 1 sier familien er oppløst p.g.a. anleggsarbeidet

3. Hva synes du dette betyr for deg og din nærmeste familie?

4 synes ikke det betyr så mye, 11 synes det er trist

(av disse er det 3 som synes det er så ført at de ikke orker å snakke om det)

1 er glad; synes det er deilig å få være i fred

N=16 som har et endret forhold til slekten.

- a) Har du noen spesielt gode venner omkring der du bor nå?
- b) HVIS JA: Tilhørte vennen(e) den tidligere Mongstadbefolkningen?
- c) Kjente du vennen(e) fra før du flyttet fra Mongstad?
- d) Hadde du noen spesielt gode venner på Mongstad?
- e) I hvilken grad har du kontakt med den eller disse nå i forhold til før?

JA	NEI
----	-----

JA	NEI
----	-----

JA	NEI
----	-----

JA	NEI
----	-----

irrelevant for 24

irrelevant for 24

JA	NEI	N=
23	24	47
16	7	23
23		23
47		47

1. Aldri
 - Nesten aldri
2. Sjeldnere
3. Like ofte
4. Oftere

N=47

- a) Er det noen forskjell i måten folk omgås på der du bor nå sammenliknet med slik det var på Mongstad før?

JA	NEI
----	-----

JA	NEI	N=
23	24	47

- b) HVIS JA: På hvilken måte?

(f.eks, kommer folk oftere eller sjeldnere innom hverandre, prater du oftere eller sjeldnere med folk du treffer på veien, i butikken o.l.)

Vanlige svar: "Folk kjenner hverandre ikke."

"Ingen stikker innom" "klasseskille"

- c) Hva synes du om endringen?

1 er glad for endringen (får være i fred), 2 er ikke opptatt av

endringen p.g.a. stort arbeidspress for tiden, 20 synes det er trist

I en knipesituasjon kan det være godt å ha folk i nærheten man kan støtte seg til eller få hjelp av. Hvis du sammenlikner slik du har det nå med slik du hadde det på Mongstad før industriplanene kom, vil du si at du nå har

1. Færre (av disse svarer 7: "ingen")
 2. Like mange
 3. Flere

i nærheten som du kunne be om hjelp eller støtte fra?

På hvilken måte har selve anlegget fått innvirkning på miljøet du bor i nå?

"Mer mas og jag". Noen bor for langt vekk til å merke noe.

Se under gruppeinndelingen: Side 233, 255 og 277

N=23 som har svart bekræftende på spørsmål 31a).

34. a) Bor det tilflyttede anleggsarbeidere eller fast ansatte hos Rafinor i nabolaget ditt? (Dvs. tilflyttede utenom Mongstadfolk)

JA	NEI
----	-----

JA	NEI	VET IKKE	N=
24	19	4	47

b) Hvordan mener du folk flest i Lindås ser på de tilflyttede anleggsarbeiderne?

13 vet ikke eller vil ikke uttale seg. 15 mener at det er både og. 15 mener folk ser negativt på det. 4 synes det er bra når en tenker på hvor stort anlegget er

c) Har du omgang med noen av de som jobber på anlegget og er tilflyttere til distriktet?

JA	NEI
----	-----

JA	NEI	ER PÅ HILS	N=
5	39	3	47

d) HVIS NEI: Hvorfor ikke?

Vanlige svar: Kjenner dem ikke, har ikke noe feller, de holder seg for seg selv. Se også side 234, 256 og 278

JA	NEI	N=
42*	5	47

35. a) Låser du døra når du går hjemmenfra hvis huset blir tomt?

JA	NEI
----	-----

b) Gjorde du det før?

JA	NEI
----	-----

c) HVIS ENDRING: Hvorfor?

"Flere fremmede omkring nå"
 "Tar ingen sjanser" (er de vanligste)
 svar

* To av de som svarer ja på a) og b) sier at kjente vet hvor nøkkelen er

Hva synes du om naboskapet mellom folk der du bor nå sammenliknet med naboskapet slik det var mellom folk i Mongstad-bygda før industriplanene kom?

Om Naboskapet

NR

PR MONGSTAD

Svært dårlig naboskap	Dårlig naboskap	Litt dårlig naboskap	Hverken godt el. dårlig naboskap	Litt godt naboskap	Godt naboskap	Svært godt naboskap
	4		11	3	27	2
	1			1	37	8

N=47

N=47

2 synes det er bedre nå
 24 synes det er like godt som før.
 21 synes det er dårligere enn før.

Synes du det er viktig at en føler tilhørighet der en bor? I hvilken grad synes du det er viktig?

Svært uviktig	Uviktig	Ikke særlig viktig	Hverken viktig eller uviktig	Litt viktig	Viktig	Svært viktig
			1	1	24	21

N=47

- a) Hvis du sammenlikner slik du har det nå med slik du hadde det på Mongstad, i hvilken grad vil du si du føler tilhørighet der du bor nå i forhold til på Mongstad?

	Sterk følelse av ikke å høre til	Følelse av å ikke høre til	Noe følelse av ikke å høre til	Hverken tilhørighet el. ikke	Noe følelse av tilhørighet	Følelse av tilhørighet	Sterk følelse av tilhørighet
NR	3	7	7	8	8	14	
PR MONGSTAD				1	1	19	26

- b) HVIS ENDRING: Hvorfor føler du det annerledes nå?

- a) Er det noen klubber eller foreninger der du bor nå?

JA	☒
----	-------------------------------------

- b) HVIS JA: Hva er du med på?

33 ingenting, 2 menighetsarbeid, 4 sanitet, 3 skytterlag
1 politisk aktiv, 3 trimlag, 1 sykklobb, 3 bondelag, 1 musikk (51 svar)

- c) Var det noen klubber eller foreninger på Mongstad før industriplanene kom?

JA	☒
----	-------------------------------------

- d) HVIS JA: Hva var du med på?

21 ingenting, 4 barneforening, 9 saniteten, 4 sang/musikk,
4 skytterlag, 6 menighets/misjonsarbeid, 6 bondelag/avlslag,
1 politisk aktiv. (55 svar)

- e) HVIS ENDRET ORGANISERT AKTIVITET:

Hvorfor?

Vanlige svar: "for lange avstander nå"
"kjenner ingen", "alterså nytt", "føler meg mindreverdige"
"ikke så positiv lenger", "dårlig helse", "for gammel", "liten tid"

REAKSJON PÅ INDUSTRIPLANENE

- a) Var du tilstede på informasjonsmøtet den 20. juli, 1970 da Mongstad-folk fikk vite at innmarka var inkludert i industriplanene?

JA	NEI
26	21

- b) HVIS JA: Hva var din første reaksjon på disse opplysningene?

Se side 298 til og med
side 300

N = 47

2 personer gir to svar
1 gir tre svar

N = 47

6 personer gir to svar
1 gir tre svar

Endret aktivitet for 16

31 har samme god som før

N = 47

o) HVIS NEI: Når fikk du vite om planene?

21 personer: Rett etter møtet

d) Hva var din første reaksjon på dette?

Se side 298 til og med

side 300

Var du forberedt på at noe slikt kunne hende?

JA	NEI	TVIK	N=
3	38	6	47

a) Hvem mener du bestemte at innmarka skulle brukes til industriformål?

(Nødvendig med den spontane reaksjonen, les derfor ikke opp svaralternativene)

1. Ordføreren - kommunestyret

33

2. Mongstadutvalget - fylket

10

3. Industrikomiteen - stortinget

8

4. Norsk Hydro

27

5. Andre svar: HVEM?

5

de som solgte

Svar 83

b) Hvis det blir svart at flere var med på bestemmelsen:

Hvem mener du var hovedansvarlig for bestemmelsen om å bruke innmarka til industriformål?

31 mener Kommunen, 10 mener Hydro, 2 mener

Stortinget og 2 mener de som solgte (N = 45, to vel ikke)

N = 45
(2 vel ikke)

a) Syntes du den gængen at det var en riktig eller gal bestemmelse at innmarka skulle brukes til industriformål?

1. Riktig

2

2. Gal

41

3. Andre svar: HVA?

4

Se side 301-

b) Hvorfor?

Se side 301 til og med

side 303

o) Synes du nå at det var en riktig eller gal avgjørelse?

1. Riktig

2

2. Gal

24

3. Andre svar: HVA?

21

Se side 304-305

d) Hvorfor?

Se side 304 til og med

side 306

44.

Fra de offentlige sakspapirene, fra uttalelser i avisene og fra intervjuer som ble foretatt her etter ekspropriasjonssaken, ser det ut til at Mongstad-befolkningen delte seg i tre etter at planene om industri på innmarka ble kjent

1. En gruppe solgte sine eiendommer med en gang etter at planene ble kjent.
2. En gruppe ventet i det lengste med å selge. De trodde ikke det ville nytte å protestere. Det ble reist ekspropriasjonssak mot disse.
3. Den tredje gruppen ble det også reist ekspropriasjonssak mot. De prøvde å skaffe opplysninger som kunne bidra til å endre industriplanene, og de anket saken til sivilombudsmannen.

a) I hvilken gruppe vil du si at du selv tilhørte

Gruppe 1	<input type="text" value="5"/>
Gruppe 2	<input type="text" value="23"/>
Gruppe 3	<input type="text" value="19"/>

b) I hvilken gruppe eller i hvilke grupper vil du plassere de du vanligvis ferdes blant på Mongstad

Gruppe 1	<input type="text" value="1"/> bare	1+2 <input type="text" value="1"/>	2+3 <input type="text" value="2"/>	
Gruppe 2	<input type="text" value="8"/> bare	1+3 <input type="text" value="4"/>	1+2+3 <input type="text" value="30"/>	N = 47
Gruppe 3	<input type="text" value="1"/> bare			

c) I hvilken gruppe vil du plassere de som før industriplanene kom var dine beste venner

Gruppe 1	<input type="text" value="2"/> bare	1+2 <input type="text" value="4"/>	2+3 <input type="text" value="2"/>
Gruppe 2	<input type="text" value="14"/> bare	1+3 <input type="text" value="4"/>	1+2+3 <input type="text" value="19"/>
Gruppe 3	<input type="text" value="1"/> bare		

d) I hvilken gruppe (el. grupper) vil du plassere dine slektninger?

Relevant for 30 personer

Gruppe 1	<input type="text" value="0"/>	1+2 <input type="text" value="2"/>	2+3 <input type="text" value="2"/>	
Gruppe 2	<input type="text" value="18"/>	1+3 <input type="text" value="0"/>	1+2+3 <input type="text" value="11"/>	(N = 30)
Gruppe 3	<input type="text" value="7"/>			

17 har ikke andre slektninger på Mongstad

Trodde du den gangen at det ville nytte (Hvis gruppe 2 eller 3) for deg (Hvis gruppe 1) for andre å motsette seg salg av innmarka?

<input type="text" value="13"/>	<input type="text" value="33"/>	Annet svar 1
JA	NEI	
<input type="text" value="29"/>	<input type="text" value="17"/>	Annet svar 1
JA	NEI	

a) Hvis Mongstadfolk hadde stått samlet tror du da at en protest ville ført fram?

b) HVIS JA: Hva kunne man ha gjort?

Se side 307 til og med
side 309

c) HVIS NEI: Hvorfor ikke?

Se side 307 til og med side 309

Alle de 10 som har plassert sin vanlige omgang kun i en gruppe var selv i samme gruppe.

Av de 17 som har plassert sine beste venner i kun én gruppe er 16 av dem i samme gruppe selv.

Av de 25 som har plassert sine slektninger i kun en gruppe er 19 i samme gruppe selv.

N = 47

N = 47

LOV OG RETTFERD

47. I hvilken grad synes du at vanlige folke eiendomsrett blir beskyttet av loven?

Ingen beskyttelse			Delvis beskyttelse			Full beskyttelse
28	13		5		1	

48. a) Kjenner du hovedinnholdet i Oveigningsloven?

JA	NEI
18	29

N = 47

b) I Oveigningsloven § 2 står det: "Vedtak eller samtykke kan ikkje gjerast eller gjevast utan det må reknast med at inngrepet tvil- laust er meir til gagn enn skade."

I § 7 står det: "Står det hus på grunnen eller anna som har fast tilknytning til grunnen og er viktig for eigaren, bør vedtak om eller samtykke til oveigningsinngrep berre gjerast eller gjevast når det ikkje kan finnast annan tenleg grunn eller når føremonene med at nett den eigedomen vert teken, er så mykje større at det må vera avgjerande. Det same gjeld om dyrka jord og dyrkingsjord."

Med bakgrunn i dette synes du da at det var en riktig eller gal avgjørelse at Mongstads innmark skulle brukes til industri?

1. Riktig
2. Gal
3. Andre svar: HVILKE?

4

36

7

49. a) Hva mener du er grunnen til at Mongstadfolk tapte ekspropriasjonssaken?

Se side 310 til og med
side 312.

b) I hvilken grad mener du at følgende ting har spilt rolle for at rettsaken gikk som den gikk?

	Svært uviktig	Uviktig	Ikke særlig viktig	Hverken viktig eller uviktig	Litt viktig	Viktig	Svært viktig	
1. Samfunnets interesser må gå foran den enkeltes		1		4	4	11	4	N=24
2. Ekspertene vet bedre enn folk flest		2		7		2		N=11
3. Det er klart at Mongstad ingen framtid ville ha al likevel	6	5	1	2	8	9	2	N=33
4. Dårlig saksbehandling				4	1	15	3	N=29
5. Mongstadfolk var uforberedt på problemene				2	7	15	10	N=34
6. Motkreftene var sterkere og vant selv om de ikke hadde rett				2	3	17	18	N=39
7. Tilfeldigheter avgjorde rettsaken			1	8				N=9
8. Andre grunner: Hvilke: *)						1	1	N=2

*) 1 sier: „Kommunepolitikerne inviterte jo arbeidsplassene hit
1 sier: „Splittelse i befolkningen“

a) Synes du at dine interesser ble skikkelig ivaretatt og at du ble tatt tilbørlig hensyn til i denne saken?

JA	NEI
10	37

b) HVIS NEI: Hvem synes du skulle ha forsvart dine interesser i avgjørelsene?

3 sier kommunen, 16 sier advokaten, 2 sier

avisene (48 svar, hvorav 10 personer har gitt to svar og 1 person har gitt tre svar. — N=37)

I hvilken grad er du fornøyd med erstatningssummen du/dere fikk for det du/dere hadde på Mongstad?

Svært misfornøyd	Misfornøyd	Litt misfornøyd	Hverken fornøyd el. misfornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
15	15	8	6		2	

64%

1 nektet å svare

N=46

PERSONLIGE FORHOLD

52. a) Hvis du sammenlikner helsa di slik den var mens du bodde på Mongstad fram til industriplanene ble kjent med slik den har vært etterpå fram til nå, hadde du på Mongstad og har du siden hatt:

	På Mongstad før planene	Etter planene fram til nå
1. Magetrøbbel		3
2. Hodepine	1	12
3. Slapphet		12
4. "Dårlige nerver"	1	21
5. Liten arbeidslyst		11
6. Søvnløshet		22
7. Andre plager, hvilke:	1	15
8. Ingen plager	44	17

N = 47 Svar 113
N = 47

30 med plager etter planene hvorav 25 angir mange plager.

17 har ingen plager etter planene

- b) HVIS ENDRING I HELSEFORHOLD:

I hvilken grad mener du at endringen i helsa di henger sammen med at du har måttet omstille deg?

Har ingen-ting med omstilling-en å gjøre			Kan både ha med omstillingen og ikke ha med den å gjøre			Har klar sammenheng med omstillingen
5				4	5	17

N = 30

Antall svar 31 (en person gir to svar)

5. a) Er forholdet innen familien blitt endret i denne tiden fra industriplanene ble kjent og fram til nå?

f.eks.

- männ og kone har hatt forskjellige syn på hvordan en skulle innrette seg 1
- Rutinen i hjemmet er blitt endret m.h.t. arbeidsfordeling 9
- Går det bedre eller dårligere med barna i det nye miljøet 10
- Går det bedre eller dårligere med "de gamle" i det nye miljøet 3
- Andre forhold innen familien som er blitt annerledes? Hvilke? 8

Antall svar 31, N = 22

Endring for 22 informanter

Ingen endring for 25.

b) HVIS ENDRING I FAMILIEFORHOLD:

I hvilken grad mener du at endringen innen familien har sammenheng med at dere har måttet omstille dere?

Har ingenting med omstillingen å gjøre			Kan både ha med omstillingen og ikke ha med den å gjøre			Har klar sammenheng med omstillingen
4		1	3		5	9

N=22

Spørsmålet er irrelevant for 25

c) Hva synes du om endringen? _____

a) I hvilken grad var du politisk interessert mens du bodde på Mongstad, og i hvilken grad er du politisk interessert nå?

	Ingen interesse for politikk			Delvis interessert i politikk			Sterkt interessert i politikk
NR	9	13	5	15	3	2	
PÅ MONGSTAD	3	8	6	20	3	2	5

N=47

N=47

20 har endret politisk interesse

Av disse er 3 mer interessert (men en har mistet tilliten)

17 er mindre interessert

b) HVIS ENDRING: Hva kommer det av at din interesse i politikk er blitt endret?

Se under gruppedeling:
side 241, 263 og 285

a) Hvordan synes du at du hadde det i tiden før industriplanene ble kjent?

Se side 313 til og med
side 314

b) Hvordan har tiden fra industriplanene ble kjent og fram til flyttingen vært?

Se side 315 til og med
side 316

c) Hvordan har tiden fra du flyttet og fram til nå vært?

Se side 317 til og med
side 318

a) Synes du at du selv har forandret deg i noen av de nevnte tidsrommene?

JA	NEI
23	24

b) HVIS JA: Hvilket tidsrom? _____

c) På hvilken måte?

Se under gruppedeling:
side 241, 263 og 285

57. Alle forhold tatt i betraktning, hvordan trives du nå og hvordan trivdes du på Mongstad slik bygda var før industriplanene kom?

NR

PR MONGSTAD

Svært mis-fornøyd	Mis-fornøyd	Litt mis-fornøyd	Hverken fornøyd eller mis-fornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
4	10	2	3	7	21	
				3	25	19

N=47

N=47

Trivsel nå i forhold til før

2 trives bedre
17 trives like godt
28 trives dårligere

58. Når du nå tenker på hvordan du har det i dag og ser på det som har skjedd fra industriplanene kom, i hvilken grad mener du at de følgende ting har spilt rolle for hvordan du nå opplever det å ha flyttet?

- a) Selve forandringen i boligsituasjonen
- b) Selve forandringen i arbeidssituasjonen
- c) Selve forandringen i forholdet til andre mennesker (familie, slektninger, venner, naboer)
- d) Måten forandringen kom i stand på (saksbehandlingen)
- e) Andre ting, hvilke? *)

Svært uviktig	Uviktig	Ikke særlig viktig	Hverken viktig eller uviktig	Litt viktig	Viktig	Svært viktig
			18	12	17	
			22	13	12	
1			17	9	13	7
			7	5	8	27
					2	4

N=47

N=47

N=47

N=47

N=6

(41 personer nevner ikke andre ting)

*) Se under grupper, side 242 og side 286

1. Hva føler du nå når du ser Mongstad igjen?

Se side 319 til og med side 321

2. a) Er det endring i det kristne miljøet hvis du sammenlikner slik det er der du bor nå med slik det var på Mongstad?

JA	NEI
----	-----

JA	NEI	VET IKKE	N=
10	31	6	47

- b) HVIS ENDRING: På hvilken måte er det annerledes? Se under grupper

side 242, 264 og 286

- c) Hva synes du om endringen?

Svært mis-fornøyd	Mis-fornøyd	Litt mis-fornøyd	Hverken fornøyd el. mis-fornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
	2	2	2	1	2	1

N=10

FORHOLD TIL POLITISKE AVGJØRELSER

61. Mener du at ditt syn på hvordan utviklingen i Lindås bør være blir ivare tatt av de som tar avgjørelsene?

Blir ikke ivare tatt	Blir nesten ikke ivare tatt	Blir litt ivare tatt	Blir delvis ivare tatt	Blir mye ivare tatt	Blir nesten helt ivare tatt	Blir helt ivare tatt
12	9		13	2		

N= 36

10 svarer: Vel ikke
1 nektet å
svare

2. I hvilken grad mener du at de følgende er enige med deg d.v.s. deler ditt syn på hva som er viktig å ta hensyn til i vårt samfunn:

	Er ikke enige med meg	Er velldig lite enige med meg	Er litt enige med meg	Er delvis enige med meg	Er mye enige med meg	Er velldig mye enige med meg	Er helt enige med meg
a) Kommunepolitikere	9	5	2	19		1	1
b) Fylkespolitikere	9	6	1	18		1	1
c) Stortingets representanter	7	7	1	19		1	
d) Industriens og forretningslivets representanter	13	8	1	13	1		
e) Andre, Hvem: Avisene	1						

N= 37 (10 missing)

N= 36 (11 missing)

N= 35 (12 missing)

N= 36 (11 missing)

N= 1 (46 missing)

63. Hvor alvorlig synes du det er om det er eller skulle bli avstand mellom det du synes er er viktig for samfunnet vårt og det de nevnte parter synes:

	Spiller ingen rolle *)	Spiller nesten ingen rolle	Ikke særlig alvorlig	Delvis alvorlig	Temmelig alvorlig	Alvorlig	Svært alvorlig
a) Kommunepolitikere	4	2	1	14	7	7	
b) Fylkespolitikere	4	2		14	6	9	
c) Stortingets representanter	4	2		13	6	9	1
d) Industriens og forretningslivets representanter	4	2		14	7	7	1
e) Andre, Hvem: Avisene						1	

N= 35 (12 missing)

N= 35 (12 missing)

N= 35 (12 missing)

N= 35 (12 missing)

N= 1 (46 missing)

*) De fire svarer: Det gjør ingen forskjell for ingen hører på den lille mann allikevel

64. a) Når (hvis) det blir tatt en politisk avgjørelse som får konsekvenser for deg eller ditt miljø og som er i strid med hva du synes er viktig her i livet, mener du da at

1. du bør motarbeide avgjørelsen, prøve å få den endret? 35

eller

2. det er best å godta den? 12

N=47

b) Hvis du mener det er best å godta den, hvordan vil du stille deg til disse uttalelsene:

(Spørsmålet er irrelevant for 35 personer)

1. De som har tatt avgjørelsen sitter inne med sakkynnskapen. 2

2. Man får bare bråk og ubehageligheter om man protesterer. 2

3. Det er ikke mitt ansvar å blande meg opp i politiske avgjørelser som blir tatt - jeg gjør min borgerplikt ved å stemme og da må man godta de avgjørelser som blir tatt av de folkevalgte. 1

4. Det nytter allikevel ikke å protestere. 9

Antall svar
14

N = 12

to personer har gitt to svar

FRAMTIDSPERSPEKTIV

5. a) Hvordan tror du det vil bli å bo og arbeide for deg i framtida?

Se side 322 til og med side 324

b) Hvorfor?

Se side 322 til og med side 324

6. Hva tror du at du ville gjøre hvis du nå kom opp i en liknende situasjon som den du var oppe i da dere fikk vite at innmarka deres skulle brukes til industri-prosjektet?

Se side 325 til og med side 327

7. Har du noen råd til andre i liknende situasjoner?

Se side 328 til og med side 330

68. Til slutt vil jeg stille deg noen spørsmål som i andre sammenhenger er funnet å være viktig for hvordan en svarer på mange ting:

a) Hvor gammel er du? Gjennomsnittsalderen er 51 år, med variasjon fra 20 til 79 år

b) Er du gift 33

ugift 8

separert,
skilt 1

enke,
enkemann 5

Alder	Personer
20-40	: 12
40-60	: 19
60---	: 16
	N= 47

c) Har du barn? I tilfelle hvor mange?

37 av informantene har barn, fra 1-7 barn. Gjennomsnittet er 2,7 barn

Hvor gammelt eller gamle er barnet eller barna?

15 informanter har barn under 16 år. Gjennomsnittsalderen på barna er 6 år, med variasjon fra 7 mnd. til 16 år.

TUSEN TAKK FOR OPPLYSNINGENE!

Gro Therese Lie
Gro Therese Lie

Utfylte svarrekvenser for GRUPPE 1

STRUKTURENDRINGENS KONSEKVENSER
FOR EN BYGDEBEFOLKNING

En intervju undersøkelse om
den tidligere Mongstadbefolkningens
opplevelse av endringen.

PERSON KODE NR.

BOLIGSITUASJONEN NR OG BOLIGSITUASJONEN
PÅ MONGSTAD

(Spørsmålene 2 til 10 stilles en av de voksne i familien)

2. a) Har du tenkt å bli boende her du bor nå?

JA	VET IKKE	NEI
4		1

b) HVIS NEI: Når skal du flytte?

til høsten

c) Hvor skal du flytte?

til Risa

3. Hvor stort er huset (ev. leiligheten) du bor i nå:

a) Hvor mange m² boligflate (loft og kjeller regnes ikke med)?

_____

b) Hvor mange rom har boligen (dvs. stue, soverom, kjøkken etc.)?

_____

Hvor stort var huset (ev. leiligheten) du bodde i på Mongstad?

a) Hvor mange m² boligflate (loft og kjeller regnes ikke med)?

_____

b) Hvor mange rom hadde boligen?

_____

a) Når ble huset du bor i nå bygget?

Etter 1971

b) Når ble huset du bodde i på Mongstad bygget?

3 i førkrigshus, 2 i etterkrigshus.

SANITÆRFORHOLD

Har du i boligen din nå og i boligen din på Mongstad:

- a) bad
- b) innlagt toilett
kjøkken med
- c) innlagt varmt og kaldt vann

NR		PÅ MONGSTAD	
JA	NEI	JA	NEI
5		4	1
5		4	1
5		3	2

$n_1 = 5$

Plass i m² :

4 har større plass

1 har mindre plass

Plass i rom :

2 har like mange rom

3 har færre rom nå

Byggeår. Personer

1890-1900 3

1950-1959 1

1960-1969 1

$n_1 = 5$

7. EIERFORHOLD

- a) Leier du her? Leide du på Mongstad?
- b) Eier du boligen her? Eide du boligen på Mongstad?
- c) Bor du på kår? Bodde du på kår på Mongstad?

NR	PR MONGSTAD
1	
4	5

$n_1 = 5$ $n_2 = 5$

8. BOUTGIFTER

Hva koster det å bo i huset du bor i nå sammenliknet med hva det kostet å bo i det huset du bodde i på Mongstad? (Til boligutgifter regnes her renter og avdrag på boliglån og/eller husleie, vedlikehold av boligen, strøm og oppvarming.).

Veldig mye mindre	Mye mindre	Litt mindre	Like mye	Litt mer	Mye mer	Veldig mye mer
ca. 75% mindre	ca. 50% mindre	ca. 10% mindre	Like mye	ca. 10% mer	ca. 50% mer	ca. 75% mer
			2	2		1

$n_1 = 5$

- 9. a) Hvor mange voksne og
- b) hvor mange barn (under 20 år) bor i huset (eller leiligheten) du bor i nå?
- c) Hvor mange voksne og
- d) hvor mange barn (under 20 år) bodde i huset (eller leiligheten) du bodde i på Mongstad

	NR	PR MONGSTAD
VOKSNE		
BARN		

1 er blitt enkemann

- 10. a) Har du uthus, fjøs, båtnaust eller andre bygninger i tillegg til boligen din nå?

J A	NEI
4	1

$n_1 = 5$

- b) HVIS JA: Hva har du?

- c) Hadde du uthus, fjøs, båtnaust eller andre bygninger i tillegg til boligen din på Mongstad?

J A	NEI
5	

$n_1 = 5$

- d) HVIS JA: Hva hadde du?

Alle 5 har mindre enn før også de 4 som fremdeles har tilleggsbygninger.

STILLES ALLE:

11. Hvis du sammenlikner boligforholdene du har nå med boligforholdene dine på Mongstad

a) Hva liker du med boligen du har nå? _____

_____

b) Hva likte du med boligen du hadde på Mongstad?

_____

_____

c) Hva liker du ikke med boligen du har nå?

_____

_____

d) Hva likte du ikke med boligen du hadde på Mongstad?

_____

_____

12. a) Hva synes du om beliggenheten til den boligen du bor i nå, og hva synes du om beliggenheten til boligen du hadde på Mongstad. Ta i betraktning slike ting som utsikt, sol og lys, beliggenhet i naturen, avstand til nabohus i tillegg til ting du selv synes er viktig for boligens beliggenhet.

Vis meg hva du synes om dette slik det er nå og hva du synes om slik det var på Mongstad.

Beliggenhet

NR

PR MONGSTAD

Svært dårlig	Dårlig	Litt dårlig	Hverken bra eller dårlig	Litt bra	Bra	Veldig bra
				1	2	2
				1	1	3

$n_1=5$

$n_1=5$

Om Sammenligningen

1 synes beliggenheten er bedre nå

2 synes den er like bra

2 synes den er dårligere

b) Hva er forskjellen i beliggenheten?

Se side 293

13. Alt i alt, hvordan vil du si at du selv trives med boligen du har nå sammenliknet med boligen du hadde på Mongstad?

NR

PR MONGSTAD

Liker boligen svært dårlig	Liker boligen dårlig	Liker ikke boligen særlig godt	Hverken liker eller ikke liker boligen	Liker boligen litte grann	Liker boligen godt	Liker boligen svært godt
			1		1	3
					3	2

$n_1=5$

$n_1=5$

Sammenligning av trivsel m. bolig

2 liker den bedre

2 like godt

1 dårligere

Se side 290

14. a) Har du selv vært med på å bestemme hvor du bor nå?

JA	NEI
5	

$n_1 = 5$

b) HVIS JA: Hvilke alternativer hadde du?

Kolas eller finne tomt på egen hånd

c) HVIS NEI: Er du fornøyd med tilbudet

JA	HVERKEN ELLER	NEI
4	1	

$n_1 = 5$

ARBEIDSSITUASJONEN NR OG PÅ MONGSTAD

(Spørsmål 15 til 17 stilles til en av de voksne i familien)

15. a) Hva lever du og din nærmeste familie av nå?

1. Jordbruk
2. Fiske
3. Arbeid på anlegget
4. Fast ansatt hos Rafinor
5. Pensjon
6. Erstatningen etter ekspropriasjonen
7. Annen levevei. Hvilken?

2
5
1

8 svar $n_1 = 5$

b) Hvis du (dere) lever av flere ting, vær så snill å angi omtrent hvor stor del i % som hver enkelt inntektskilde (el. næringskilde) utgjør.

missing

c) Hva levde du og din familie av på Mongstad?

1. Jordbruk
2. Fiske
3. Sesongarbeid på hermetikkfabrikken
4. Arbeid på mekanisk verksted
5. Pensjon
6. Annen levevei. Hvilken?

4
1
3
2

10 svar, $n_1 = 5$

d) Hvis dere levde av flere ting, vær så snill å angi omtrent hvor stor del i % som hver enkelt inntektskilde (el. næringskilde) utgjør.

missing

16. a) Hvordan fordeler dere arbeidet innen familien nå og
 b) hvordan fordelte dere arbeidet innen familien på Mongstad?

	NR	PR MONGSTAD
1. Begge ektefeller i gårdsarbeid (eller annen primærnæring)		1
2. Kona hus og hjem, mannen gårdsarbeid eller lønnsarbeid	1	1
3. Begge i lønnsarbeid	3	1
4. Andre fordelinger, hvilke?	1	2

$n_1 = 5$ $n_1 = 5$

17. a) Hadde du (dere) utmark på Mongstad?

JA	NEI
----	-----

JA	NEI	$n_1 =$
3	2	5

- b) HVIS JA: Hva ble utmarka brukt til: 2 svarer: „Ingenting“, en svarer: litt granplanting

18. a) Hvorfor solgte du (dere) utmarka?

1 svarer: Vi hadde ikke bruk

for den, 2 svarer: For å få arbeidsplasser.

- b) HVIS FLERE GRUNNER BLIR GITT,

angi omtrent i % hvor viktige de enkelte grunnene var for deg

19. Hvilken innvirkning trodde du den gangen at salg av utmarka skulle få for Mongstads framtid?

- a) Positiv innvirkning (f.eks. fint med arbeidsplasser i nærheten)?

3 (1 uten utmark)

- b) Nøytralt (det ville ikke spille noen rolle fra eller til)?

1

- c) Negativt (f.eks. begynnelsen på slutten for Mongstad f.eks. på grunn av industriens utvidelse).

- d) Annen innvirkning. Hvilken. Den nyetiden kommer

1 (uten utmark)

og det må vi ta.

$n_1 = 5$

(Hvis mange grunner blir gitt be informanten oppgi de tre viktigste grunnene for informanten)

---

20. Hvis du sammenlikner det næringsgrunnlaget du har nå med det næringsgrunnlaget du hadde på Mongstad, i i hvilken grad vil du si at du er fornøyd eller misfornøyd med næringsgrunnlaget ditt nå og før?

	Svært misfornøyd	Misfornøyd	Litt misfornøyd	Hverken fornøyd eller misfornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
Næringsgrunnlaget NR					2	2	1
PR MONGSTAD			1		1	3	

Sammenligning mellom nå og før

2 mer fornøyd nå

2 like fornøyd

1 mindre fornøyd

21. I hvilken grad er du fornøyd eller misfornøyd med følgende ting slik det er nå og slik det var på Mongstad:

	Svært misfornøyd	Misfornøyd	Litt misfornøyd	Hverken fornøyd eller misfornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
1. Type arbeid NR				1	1	2	1
PR MONGSTAD						3	2
2. Arbeidstid NR					1	4	
PR MONGSTAD				1		4	
1. Utbytte, lønn NR						4	1
PR MONGSTAD			1		1	3	
4. Andre ting du synes er viktige for trivsel i arbeidet, hvilke NR			1			1	
PR MONGSTAD						1	1

$n_1=5$ 3 like fornøyd

$n_1=5$ 2 mindre - " -

$n_1=5$ 1 mer fornøyd

$n_1=5$ 4 like - " -

$n_1=5$ 2 mer fornøyd

$n_1=5$ 3 like - " -

$n_1=2$ 1 like fornøyd

$n_1=2$ 1 mindre fornøyd

22. Angi hvor viktig med hensyn til trivsel i arbeidet at du synes

1. Type arbeid 4 viktigst

2. Arbeidstid

3. Utbytte, lønn

4. Eventuelle andre ting du har nevnt er i forhold til hverandre.

1 synes alt er like viktig

Prøv å angi de forskjellige tingenes viktighet for deg i %

Missing

23. Hvis du sammenlikner det du lever av nå med det du levde av på Mongstad vil du si at du har

1. mer 5

2. like mye

3. mindre

pengar til overs nå når utgiftene til bolig og husholdning er trukket fra.

4. a) Regner du med å forsette med det arbeidet du har nå?

JA
  VET IKKE
  NEI

$n_1=5$

24. b) For de som jobber på anlegget:

Hva skal du gjøre når anleggsperioden er over?

irrelevant

SOSIALT MILJØ NR OG PR MONGSTAD

25. a) Hvordan vil du si at du trives blant de menneskene som bor omkring deg der du bor nå?

- b) Hvordan vil du si at du trives i Mongstadbygda slik den var før industriplanene kom?

	Mistrives svært mye	Mts-trives	Mistrives litt	Hverken trives el mistrives	Trives litt	Trives	Trives svært godt	
NR					1	2	2	$n_i=5$
PR MONGSTAD		1				2	2	$n_i=5$

Sammenligning av trivsel blant folk

1 trives mye bedre nå
3 trives like godt nå
1 trives dårligere

26. I hvilken grad mener du det følgende er viktig for et godt naboskap:

	Svært uviktig	Uviktig	Ikke særlig viktig	Hverken viktig eller uviktig	Litt viktig	Viktig	Svært viktig	
a) å holde en viss avstand til sine naboer	1				2	1	1	$n_i=5$
b) å hjelpe hverandre, gå sammen om å løse felles problemer				1		3	1	$n_i=5$
c) holde seg orientert om naboens ve og vel		1	1	1	2			$n_i=5$
d) å ikke blande seg opp i hverandres saker						1	4	$n_i=5$

27. a) Er det noen forskjell i disse tingene slik det er der du bor nå i forhold til slik det var på Mongstad?

4 : samme som før.

1 : forskjell

- b) HVIS JA: Hva er annerledes og på hvilken måte er det annerledes?

Måtte holde avstand med naboene
før p.g.a. kårmanden på gården

28. a) I hvilken grad har du nå kontakt med Mongstad-folk som du brukte å være sammen med før industriplanene ble kjent?

Ikke kontakt med noen	Nesten ikke kontakt med noen	Kontakt med ca. 1/4	Kontakt med omtrent halvparten	Kontakt med ca. 3/4	Kontakt med nesten alle	Kontakt med alle
	2	1	1		1	

- b) Hvis det er noen av dem du ikke har kontakt med, hvorfor har dere ikke kontakt?

1. Bor for langt fra hverandre? 1

2. Reagerer forskjellig på industriplanene og har derfor ikke så mye felles lenger? 1+2 2

3. Andre grunner?

Hvilke? Vi har det for travelt (2 svar) 1+3 2

29. a) Hvordan vil du si at ditt forhold til slektninger du hadde på Mongstad er nå i forhold til slik det var før industriplanene ble kjent?

NR

PR MONGSTAD

Svært dårlig	Dårlig	Litt dårlig	Hverken bra eller dårlig	Litt bra	Bra	Veldig bra
					5	
					5	

$n_i = 5$

$n_i = 5$

- b) HVIS ENDRING:

1. På hvilken måte er ditt forhold til slektningene annerledes?

Irrelevant

2. Hva kommer det av at forholdet til slektningene er blitt annerledes?

Irrelevant

3. Hva synes du dette betyr for deg og din nærmeste familie?

Irrelevant

- a) Har du noen spesielt gode venner omkring der du bor nå?
- b) HVIS JA: Tilhørte venn(e) den tidligere Mongstadbefolkningen?
- c) Kjente du venn(e) fra før du flyttet fra Mongstad?
- d) Hadde du noen spesielt gode venner på Mongstad?
- e) I hvilken grad har du kontakt med den eller disse nå i forhold til før?

JA	NEI
JA	NEI
JA	NEI
JA	NEI

JA	NEI	n _i
5		5
3	2	5
5		5
5		5

1. Aldri
2. Sjeldnere
3. Like ofte
4. Oftere

- a) Er det noen forskjell i måten folk omgås på den du bor nå sammenliknet med slik det var på Mongstad før?

JA	NEI
2	3

- b) HVIS JA: På hvilken måte?

(f.eks, kommer folk oftere eller sjeldnere innom hverandre, prater du oftere eller sjeldnere med folk du treffer på veien, i butikken o.l.)

Klasseskille her, men alle er på hils
Folk kommer sjeldnere innom her.

- c) Hva synes du om endringen?

Spiller ingen rolle
Litt trist

I en knipesituasjon kan det være godt å ha folk i nærheten man kan støtte seg til eller få hjelp av. Hvis du sammenlikner slik du har det nå med slik du hadde det på Mongstad før industriplanene kom, vil du si at du nå har

1. Færre
2. Like mange
3. Flere

i nærheten som du kunne be om hjelp eller støtte fra?

På hvilken måte har selve anlegget fått innvirkning på miljøet du bor i nå?

Mye mennesker / Helt positiv innvirkning - fint med ideett o.l. /
Håper det blir til grunn. / Mer hektisk - alle har noe å gjøre
på anlegget / Folk har liten tid - jag etter penger.

a) Bor det tilflyttede anleggsarbeidere eller fast ansatte hos Rafinor i nabolaget ditt? (Dvs. tilflyttede utenom Mongstadfolk)

JA	NEI
4	1

b) Hvordan mener du folk flest i Lindås ser på de tilflyttede anleggsarbeiderne?

Både og / Det er det som er dårlig en hører om. /
Bra når en tenker på hvor stort anlegget er. (2 vil ikke uttales)

c) Har du omgang med noen av de som jobber på anlegget og er tilflyttere til distriktet?

JA	NEI
1	4

d) HVIS NEI: Hvorfor ikke?

Vi holder oss mest for oss sjøl / kjenner dem ikke /

De fleste er her bare for anleggsperioden. Er helst sammen med gamle kjenninger

a) Låser du døra når du går hjemmenfra hvis huset blir tomt?

JA	NEI

b) Gjorde du det før?

JA	NEI

c) HVIS ENDRING: Hvorfor?

For mange fremmede omkring

JA	NEI	$n_i =$
3	2	5
2	3	5

Hva synes du om naboskapet mellom folk der du bor nå sammenliknet med naboskapet slik det var mellom folk i Mongstad-bygda før industriplanene kom?

	Svært dårlig naboskap	Dårlig naboskap	Litt dårlig naboskap	Hverken godt el. dårlig naboskap	Litt godt naboskap	Godt naboskap	Svært godt naboskap
NR						4	1
PR MONGSTAD		1				3	1

$n_i = 5$
 $n_i = 5$

4 synes naboskapet er like godt som før
 1 synes det er bedre

Synes du det er viktig at en føler tilhørighet der en bor? I hvilken grad synes du det er viktig?

Svært uviktig	Uviktig	Ikke særlig viktig	Hverken viktig eller uviktig	Litt viktig	Viktig	Svært viktig
			1		2	2

$n_i = 5$

- a) Hvis du sammenlikner slik du har det nå med slik du hadde det på Mongstad, i hvilken grad vil du si du føler tilhørighet der du bor nå i forhold til på Mongstad?

	Sterk følelse av ikke å høre til	Følelse av å ikke høre til	Noe følelse av ikke å høre til	Hverken tilhørighet el. ikke	Noe følelse av tilhørighet	Følelse av tilhørighet	Sterk følelse av tilhørighet
NA			1	3		1	
PR MONGSTAD				1		3	1

2 føler samme grad av tilhørighet

3 føler mindre grad av tilhørighet nå

- b) HVIS ENDRING: Hvorfor føler du det annerledes nå?

Se side 296

- a) Er det noen klubber eller foreninger der du bor nå?

JA NEI

- b) HVIS JA: Hva er du med på?

menighet, bondelag, Saniteten, trim

- c) Var det noen klubber eller foreninger på Mongstad før industriplanene kom?

JA NEI

4 er like aktive som før.

- d) HVIS JA: Hva var du med på?

menighet, bondelag
Saniteten

1 er mindre aktiv

- e) HVIS ENDRET ORGANISERT AKTIVITET:

Hvorfor?

_____
_____

REAKSJON PR INDUSTRIPLANENE

- a) Var du tilstede på informasjonsmøtet den 20. juli, 1970 da Mongstad-folk fikk vite at innmarka var inkludert i industriplanene?

JA NEI
 5

$n_1 = 5$

- b) HVIS JA: Hva var din første reaksjon på disse opplysningene?

Se side 298

_____

c) HVIS NEI: Når fikk du vite om planene? _____

d) Hva var din første reaksjon på dette?
 _____
 _____

Var du forberedt på at noe slikt kunne hende? _____

a) Hvem mener du bestemte at innmarka skulle brukes til industriformål?
 (Nødvendig med den spontane reaksjonen, les derfor ikke opp svaralternativene)

1. Ordføreren - kommunestyret
2. Mongstadutvalget - fylket
3. Industrikomiteen - stortinget
4. Norsk Hydro
5. Andre svar: HVEM?

5
4
3
3

18 svar $n_1 = 5$

b) Hvis det blir svart at flere var med på bestemmelsen:

Hvem mener du var hovedansvarlig for bestemmelsen om å bruke innmarka til industriformål?

Alle mener kommune

a) Syntes du den gangen at det var en riktig eller gal bestemmelse at innmarka skulle brukes til industriformål?

1. Riktig
2. Gal
3. Andre svar: HVA?

1
4

b) Hvorfor?

Se side 301

c) Synes du nå at det var en riktig eller gal avgjørelse?

1. Riktig
2. Gal
3. Andre svar: HVA?

1
4

d) Hvorfor?

Se side 304

JA	NEI	TUIL	$n_i =$
2	1	2	5

4. Fra de offentlige sakspapirene, fra uttalelser i avisene og fra intervjuer som ble foretatt her etter ekspropriasjonssaken, ser det ut til at Mongstad-befolkningen delte seg i tre etter at planene om industri på innmarka ble kjent

1. En gruppe solgte sine eiendommer med en gang etter at planene ble kjent.
2. En gruppe ventet i det lengste med å selge. De trodde ikke det ville nytte å protestere. Det ble reist ekspropriasjonssak mot disse.
3. Den tredje gruppen ble det også reist ekspropriasjonssak mot. De prøvde å skaffe opplysninger som kunne bidra til å endre industriplanene, og de anket saken til sivilombudsmannen.

a) I hvilken gruppe vil du si at du selv tilhørte

Gruppe 1	5
Gruppe 2	
Gruppe 3	

b) I hvilken gruppe eller i hvilke grupper vil du plassere de du vanligvis ferdtes blant på Mongstad

Gruppe 1	1	1+2	1	
Gruppe 2				
Gruppe 3		1+2+3	3	$n_1 = 5$

c) I hvilken gruppe vil du plassere de som før industriplanene kom var dine beste venner

Gruppe 1	1	1+2	1	
Gruppe 2				
Gruppe 3		1+2+3	2	$n_1 = 4$ (1 missing)

d) I hvilken gruppe (el. grupper) vil du plassere dine slektninger?

Gruppe 1		}	irrelevant
Gruppe 2			
Gruppe 3			

5. Trodde du den gangen at det ville nytte (Hvis gruppe 2 eller 3) for deg (Hvis gruppe 1) for andre å motsette seg salg av innmarka?

a) Hvis Mongstadfolk hadde stått samlet tror du da at en protest ville ført fram?

JA	NEI
	5
JA	NEI
1	4

b) HVIS JA: Hva kunne man ha gjort?

Se side 307

c) HVIS NEI: Hvorfor ikke?

Se side 307

LOV OG RETTFERD

7. I hvilken grad synes du at vanlige folks eiendomsrett blir beskyttet av loven?

Ingen beskyttelse			Delvis beskyttelse			Full beskyttelse
1	1		2		1	

3. a) Kjenner du hovedinnholdet i Oreigningsloven?

JA	NEI
4	1

b) I Oreigningsloven § 2 står det: "Vedtak eller samtykke kan ikkje gjerast eller gjevast utan det må reknast med at inngrepet tvil- laust er meir til gagn enn skade."

I § 7 står det: "Står det hus på grunnen eller anna som har fast tilknytning til grunnen og er viktig for eigaren, bør vedtak om eller samtykke til oreigningsinngrep berre gjerast eller gjevast når det ikkje kan finnast annan tenleg grunn eller når føremonene med at nett den eigedomen vert teken, er så mykje større at det må vera avgjerande. Det same gjeld om dyrka jord og dyrkingsjord."

Med bakgrunn i dette synes du da at det var en riktig eller gal avgjørelse at Mongstads innmark skulle brukes til industri?

1. Riktig
2. Gal
3. Andre svar: HVILKE?

2

1

2

 $n_1 = 5$

a) Hva mener du er grunnen til at Mongstadfolk tapte ekspropriasjonssaken?

Se side 310

b) I hvilken grad mener du at følgende ting har spilt rolle for at rettsaken gikk som den gikk?

	Svært uviktig	Uviktig	Ikke særlig viktig	Hverken viktig eller uviktig	Litt viktig	Viktig	Svært viktig
1. Samfunnets interesser må gå foran den enkeltes					2	3	
2. Ekspertene vet bedre enn folk flest				1		1	
3. Det er klart at Mongstad ingen framtid ville ha al likevel				1	2	2	
4. Dårlig saksbehandling							
5. Mongstadfolk var uforberedt på problemene					2		
6. Motkreftene var sterkere og vant selv om de ikke hadde rett						1	
7. Tilfeldigheter avgjorde rettsaken							
8. Andre grunner: Hvilke:						1	

$n_1 = 5$
 $n_1 = 2$ (3 missing)
 $n_1 = 5$
 (5 missing)
 $n_1 = 2$ (3 missing)
 $n_1 = 1$ (4 missing)
 (5 missing)
 $n_1 = 1$ (4 missing)

a) Synes du at dine interesser ble skikkelig ivaretatt og at du ble tatt tilbørlig hensyn til i denne saken?

JA	NEI
4	1

b) HVIS NEI: Hvem synes du skulle ha forsvart dine interesser i avgjørelsene?

Kommunen, svarer den ene

I hvilken grad er du fornøyd med erstatningssummen du/dere fikk for det du/dere hadde på Mongstad?

Svært misfornøyd	Misfornøyd	Litt misfornøyd	Hverken fornøyd el. misfornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
	2		2			

$n_1 = 4$ (1 missing)

PERSONLIGE FORHOLD

a) Hvis du sammenlikner helsa di slik den var mens du bodde på Mongstad fram til industriplanene ble kjent med slik den har vært etterpå fram til nå, hadde du på Mongstad og har du siden hatt:

	På Mongstad før planene	Etter planene fram til nå
1. Magetrøbbel		
2. Hodepine		
3. Slapphet		1
4. "Dårlige nerver"		2
5. Liten arbeidslyst		
6. Søvnløshet		2
7. Andre plager, hvilke:	1	2
8. Ingen plager	4	3

$n_1 = 5$

$n_2 = 5$

Antall svar = 10

1 hadde plager før, men ikke nå.
2 har hatt plager etter planene Disse to mener det har sammenheng med omstillingen

b) HVIS ENDRING I HELSEFORHOLD:

I hvilken grad mener du at endringen i helsa di henger sammen med at du har måttet omstille deg?

Har ingenting med omstillingen å gjøre			Kan både ha med omstillingen og ikke ha med den å gjøre			Har klar sammenheng med omstillingen
1					1	1

$n_1 = 3$

a) Er forholdet innen familien blitt endret i denne tiden fra industriplanene ble kjent og fram til nå?

f. eks.

- menn og kone har hatt forskjellige syn på hvordan en skulle imrette seg
- Rutinen i hjemmet er blitt endret m.h.t. arbeidsfordeling
- Går det bedre eller dårligere med barna i det nye miljøet
- Går det bedre eller dårligere med "de gamle" i det nye miljøet
- Andre forhold innen familien som er blitt annerledes?
Hvilke? *)

*) en er blitt enkemann, en forteller om stort press på familien p.g.a. mannens sykdom

Ingen endring for 3 personer

Endring for 2 personer.

b) HVIS ENDRING I FAMILIEFORHOLD:

I hvilken grad mener du at endringen innen familien har sammenheng med at dere har måttet omstille dere?

Har ingenting med omstillingen å gjøre			Kan både ha med omstillingen og ikke ha med den å gjøre			Har klar sammenheng med omstillingen
1					1	

$n_1 = 2$

Spørsmålet er irrelevant for 3 personer

a) Hva synes du om endringen?

_____

a) I hvilken grad var du politisk interessert mens du bodde på Mongstad, og i hvilken grad er du politisk interessert nå?

NR

PR MONGSTAD

Ingen interesse for politikk			Delvis interessert i politikk			Sterkt interessert i politikk
		1	2	1	1	
		1	2			2

3 har ingen endring i grad av politisk interesse.

2 har endring (mindre interessert)

b) HVIS ENDRING: Hva kommer det av at din interesse i politikk er blitt endret?

En har stort arbeidspress på jobben
En har trappet ned p.g.a. dårlig helse

a) Hvordan synes du at du hadde det i tiden før industriplanene ble kjent?

Se side 313

b) Hvordan har tiden fra industriplanene ble kjent og fram til flyttingen vært?

Se side 315

c) Hvordan har tiden fra du flyttet og fram til nå vært?

Se side 317

a) Synes du at du selv har forandret deg i noen av de nevnte tidsrommene?

JA	NEI
2	3

b) HVIS JA: Hvilket tidsrom?

i etter konflikttiden

$n_1 = 5$

c) På hvilken måte?

En sier: "Er det meg det er noe galt med? Jeg er blitt så skuffet, mistenksom. Jeg er på vakt, gråter mye - er redd for å bli skuffet igjen." Den andre: "Vanskelig å si hvordan"

57. Alle forhold tatt i betraktning, hvordan trives du nå og hvordan trivdes du på Mongstad slik bygda var før industriplanene kom?

	Svært misfornøyd	Misfornøyd	Litt misfornøyd	Hverken fornøyd eller misfornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
NR		1				4	
PR MONGSTAD						5	

4 trives like godt som før.

1 trives mye dårligere

58. Når du nå tenker på hvordan du har det i dag og ser på det som har skjedd fra industriplanene kom, i hvilken grad mener du at de følgende ting har spilt rolle for hvordan du nå opplever det å ha flyttet?

	Svært uviktig	Uviktig	Ikke særlig viktig	Hverken viktig eller uviktig	Litt viktig	Viktig	Svært viktig
a) Selve forandringen i boligsituasjonen				1	2	2	
b) Selve forandringen i arbeidssituasjonen				2	1	2	
c) Selve forandringen i forholdet til andre mennesker (familie, slektninger, venner, naboer)				3		2	
d) Måten forandringen kom i stand på (saksbehandlingen)				3	1	1	
e) Andre ting, hvilke? *)						2	1

*) Av de to som svarer "Viktig" sier en: "falte meg ikke hjemme på Mongstad" den andre: "Fikk tid til å områ meg". Den tredje: "å forlate hjemmet sitt og oppleve alt det vonde mellom menneska"

Hva føler du nå når du ser Mongstad igjen?

Se side 319

- a) Er det endring i det kristne miljøet hvis du sammenlikner slik det er der du bor nå med slik det var på Mongstad?

JA NEI

5

- b) HVIS ENDRING: På hvilken måte er det annerledes?

irrelevant

- c) Hva synes du om endringen?

irrelevant

Svært misfornøyd	Misfornøyd	Litt misfornøyd	Hverken fornøyd el. misfornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd

FORHOLD TIL POLITISKE AVGJØRELSE

61. Mener du at ditt syn på hvordan utviklingen i Lindås bør være blir ivaretatt av de som tar avgjørelsene?

Blir ikke ivaretatt	Blir nesten ikke ivaretatt	Blir litt ivaretatt	Blir delvis ivaretatt	Blir mye ivaretatt	Blir nesten helt ivaretatt	Blir helt ivaretatt
1			1	2		

$n_i = 4$ (1 missing)

I hvilken grad mener du at de følgende er enige med deg d.v.s. deler ditt syn på hva som er viktig å ta hensyn til i vårt samfunn:

	Er ikke enige med meg	Er veldig lite enige med meg	Er litt enige med meg	Er delvis enige med meg	Er mye enige med meg	Er veldig mye enige med meg	Er helt enige med meg
a) Kommunepolitikere				2		1	1
b) Fylkespolitikere		1		1		1	1
c) Stortingets representanter				2		1	
d) Industriens og forretningslivets representanter		1		2		1	
e) Andre, Hvem:							

$n_i = 4$ (1 missing)

$n_i = 4$ (1 missing)

$n_i = 3$ (1 missing)

$n_i = 4$ (1 missing)

(5 missing)

63. Hvor alvorlig synes du det er om det er eller skulle bli avstand mellom det du synes er viktig for samfunnet vårt og det de nevnte parter synes:

	Spiller ingen rolle	Spiller nesten ingen rolle	Ikke særlig alvorlig	Delvis alvorlig	Temmelig alvorlig	Alvorlig	Svært alvorlig
a) Kommunepolitikere				2		1	
b) Fylkespolitikere				1	1	1	
c) Stortingets representanter				2		1	
d) Industriens og forretningslivets representanter				1	1	1	
e) Andre, Hvem:							

$n_i = 3$ (2 missing)

$n_i = 3$ (2 missing)

$n_i = 3$ (2 missing)

$n_i = 3$ (2 missing)

(5 missing)

54. a) Når (hvis) det blir tatt en politisk avgjørelse som får konsekvenser for deg eller ditt miljø og som er i strid med hva du synes er viktig her i livet, mener du da at

1. du bør motarbeide avgjørelsen, 2
prøve å få den endret?

eller

2. det er best å godta den? 3

$n_1 = 5$

b) Hvis du mener det er best å godta den, hvordan vil du stille deg til disse uttalelsene:

1. De som har tatt avgjørelsen 2
sitter inne med sakkunnskapen.

2. Man får bare bråk og ubehageligheter
om man protesterer.

3. Det er ikke mitt ansvar å blande meg 1
opp i politiske avgjørelser som blir
tatt - jeg gjør min borgerplikt ved å
stemme og da må man godta de avgjørelser
som blir tatt av de folkevalgte.

4. Det nytter allikevel ikke å protestere.

$n_1 = 3$

irrelevant for
2 personer

FRAMTIDSPERSPEKTIV

55. a) Hvordan tror du det vil bli å bo og arbeide for deg i framtida?

Se side 322

b) Hvorfor?

Se side 322

56. Hva tror du at du ville gjøre hvis du nå kom opp i en liknende situasjon som den du var oppe i da dere fikk vite at innmarka deres skulle brukes til industri-prosjektet?

Se side 325

57. Har du noen råd til andre i liknende situasjoner?

Se side 328

68.

Til slutt vil jeg stille deg noen spørsmål som i andre sammenhenger er funnet å være viktig for hvordan en svarer på mange ting:

a) Hvor gammel er du? _____

b) Er du gift 3

ugift

separert,
skilt

enke,
enkemann 2

c) Har du barn? I tilfelle hvor mange?

Alle informantene har barn -
fra 2 til 5 barn.

Hvor gammelt eller gamle er barnet eller barna?

2 informanter har mindreårige barn

TUSEN TAKK FOR OPPLYSNINGENE!

Gro Therese Lie
Gro Therese Lie

Utfylte svarfrekvenser for Gruppe 2

STRUKTURENDRINGENS KONSEKVENSER
FOR EN BYGDEBEFOLKNING

En intervju undersøkelse om
den tidligere Mongstadbefolkningens
opplevelse av endringen.

1.

PERSON KODE NR.

--

BOLIGSITUASJONEN NR OG BOLIGSITUASJONEN
PR MONGSTAD

(Spørsmålene 2 til 10 stilles en av de voksne i familien)

2. a) Har du tenkt å bli boende her du bor nå?

JA	VET IKKE	NEI
22	1	

$n_2 = 23$

b) HVIS NEI: Når skal du flytte?

irrelevant

c) Hvor skal du flytte?

irrelevant

3. Hvor stort er huset (ev. leiligheten) du bor i nå:

a) Hvor mange m² boligflate (loft og kjeller regnes ikke med)?

_____

b) Hvor mange rom har boligen (dvs. stue, soverom, kjøkken etc.)?

_____

4. Hvor stort var huset (ev. leiligheten) du bodde i på Mongstad?

a) Hvor mange m² boligflate (loft og kjeller regnes ikke med)?

_____

b) Hvor mange rom hadde boligen?

_____

5. a) Når ble huset du bor i nå bygget?

Alle hus er bygget etter 1971

b) Når ble huset du bodde i på Mongstad bygget?

_____

SANITÆRFORHOLD

6. Har du i boligen din nå og i boligen din på Mongstad:

- a) bad
- b) innlagt toilett kjøkken med
- c) innlagt varmt og kaldt vann

NR		PR MONGSTAD	
JA	NEI	JA	NEI
23		22	1
23		19	4
23		22	1

Plass i m² nå:

- 21 har fått større plass
- 2 har fått mindre plass

Plass i antall rom:

- 5 har flere rom nå
- 2 har samme antall rom
- 16 har færre rom nå

Byggeår | Personer

- 1890-1900: 5
- 1945-1949: 7
- 1950-1959: 9
- 1960-1969: 2

$n_2 = 23$

7. EIERFORHOLD

- a) Leier du her? Leide du på Mongstad?
- b) Eier du boligen her? Eide du boligen på Mongstad?
- c) Bor du på kår? Bodde du på kår på Mongstad?

NR	PR MONGSTAD
1	4 [*])
22	19

*) De fire bodde vederlagsfritt

8. BOUTGIFTER

Hva koster det å bo i huset du bor i nå sammenliknet med hva det kostet å bo i det huset du bodde i på Mongstad? (Til boligutgifter regnes her renter og avdrag på boliglån og/eller husleie, vedlikehold av boligen, strøm og oppvarming.).

$n_1 = 23$ $n_2 = 23$

Veldig mye mindre	Mye mindre	Litt mindre	Like mye	Litt mer	Mye mer	Veldig mye mer
ca. 75% mindre	ca. 50% mindre	ca. 10% mindre	Like mye	ca. 10% mer	ca. 50% mer	ca. 75% mer
				12	5	6

$n_2 = 23$

9. a) Hvor mange voksne og
- b) hvor mange barn (under 20 år) bor i huset (eller leiligheten) du bor i nå?
- c) Hvor mange voksne og
- d) hvor mange barn (under 20 år) bodde i huset (eller leiligheten) du bodde i på Mongstad

	NR	PR MONGSTAD
VOKSNE		
BARN		

10. a) Har du uthus, fjøs, båtnaust eller andre bygninger i tillegg til boligen din nå?

JA	NEI
13	10

$n_2 = 23$

- c) Hadde du uthus, fjøs, båtnaust eller andre bygninger i tillegg til boligen din på Mongstad?

JA	NEI
17	6

$n_2 = 23$

- d) HVIS JA: Hva hadde du?

Endring i husstander

1 har flere i familien (en voksen til)

19 har ingen endring

3 har færre voksne i huset

1 alt 9 personer har mindre av tilleggsbygninger enn før.

15 personer har like mye

STILLES ALLE:

11. Hvis du sammenlikner boligforholdene du har nå med boligforholdene dine på Mongstad

a) Hva liker du med boligen du har nå? _____

_____

b) Hva likte du med boligen du hadde på Mongstad?

_____

_____

c) Hva liker du ikke med boligen du har nå?

_____

_____

d) Hva likte du ikke med boligen du hadde på Mongstad?

_____

_____

12. a) Hva synes du om beliggenheten til den boligen du bor i nå, og hva synes du om beliggenheten til boligen du hadde på Mongstad. Ta i betraktning slike ting som utsikt, sol og lys, beliggenhet i naturen, avstand til nabohus i tillegg til ting du selv synes er viktig for boligens beliggenhet.

Vis meg hva du synes om dette slik det er nå og hva du synes om slik det var på Mongstad.

	Svært dårlig	Dårlig	Litt dårlig	Hverken bra eller dårlig	Litt bra	Bra	Veldig bra
Beliggenhet NR					1	21	1
PR MONGSTAD					1	14	8

$n_2 = 23$

$n_2 = 23$

1 synes beliggenheten er bedre.

14 synes beliggenheten er like bra som før.

8 synes beliggenheten er dårligere enn før.

b) Hva er forskjellen i beliggenheten?

Se side 293 og 294

13. Alt i alt, hvordan vil du si at du selv trives med boligen du har nå sammenliknet med boligen du hadde på Mongstad?

	Liker boligen svært dårlig	Liker boligen dårlig	Liker ikke boligen særlig godt	Hverken liker eller ikke liker boligen	Liker boligen lite grann	Liker boligen godt	Liker boligen svært godt
NR						16	7
PR MONGSTAD			1	4	1	15	2

$n_2 = 23$

$n_2 = 23$

6 trives bedre med boligen nå.

16 trives like godt.

1 trives dårligere med boligen nå.

Se side 290 og 291.

14. a) Har du selv vært med på å bestemme hvor du bor nå?

JA	NEI
23	

$n_2 = 23$

b) HVIS JA: Hvilke alternativer hadde du?

Kolåsfeltet, eller finne tomt
på egen hånd

c) HVIS NEI: Er du fornøyd med tilbudet

JA	HVERKEN ELLER	NEI
13	2	

ARBEIDSSITUASJONEN NR OG PÅ MONGSTAD

(Spørsmål 15 til 17 stilles til en av de voksne i familien)

15. a) Hva lever du og din nærmeste familie av nå?

1. Jordbruk
2. Fiske
3. Arbeid på anlegget
4. Fast ansatt hos Rafinor
5. Pensjon
6. Erstatningen etter ekspropriasjonen
7. Annen levevei. Hvilken?

6
2
11
2
3
14

Antall svar
38 , $n_2 = 23$

b) Hvis du (dere) lever av flere ting, vær så snill å angi omtrent hvor stor del i % som hver enkelt inntektskilde (el. næringskilde) utgjør.

missing

c) Hva levde du og din familie av på Mongstad?

1. Jordbruk
2. Fiske
3. Sesongarbeid på hermetikkfabrikken
4. Arbeid på mekanisk verksted
5. Pensjon
6. Annen levevei. Hvilken?

10
2
10
3
15

Antall svar
40 , $n_2 = 23$

d) Hvis dere levde av flere ting, vær så snill å angi omtrent hvor stor del i % som hver enkelt inntektskilde (el. næringskilde) utgjør.

missing

16. a) Hvordan fordeler dere arbeidet innen familien nå og
 b) hvordan fordelte dere arbeidet innen familien på Mongstad?

	NR	PR MONGSTAD
1. Begge ektefeller i gårdsarbeid (eller annen primærnæring)		2
2. Kona hus og hjem, mannen gårdsarbeid eller lønnsarbeid	8	6
3. Begge i lønnsarbeid	6	7
4. Andre fordelinger, hvilke?	9	8
		$n_1 = 23 \quad n_2 = 23$

17. a) Hadde du (dere) utmark på Mongstad?

JA	NEI
----	-----

JA	NEI	$n_2 =$
11	12	

- b) HVIS JA: Hva ble utmarka brukt til: 5 svarer: "ingenting", 4: "litt granplanting", 2 svarer: "litt torv" ($n_1 = 11$)

18. a) Hvorfor solgte du (dere) utmarka?

4 svarer: "Hadde ikke bruk for den." 6: "for å få arbeidsplasser"
 1 svarer: "ble tvunget til å selge"

- b) HVIS FLERE GRUNNER BLIR GITT, angitt omtrent i % hvor viktige de enkelte grunnene var for deg

---

---

19. Hvilken innvirkning trodde du den gangen at salg av utmarka skulle få for Mongstads framtid?

- a) Positiv innvirkning (f.eks. fint med arbeidsplasser i nærheten)? 17
 b) Nøytralt (det ville ikke spille noen rolle fra eller til)? 6
 c) Negativt (f.eks. begynnelsen på slutten for Mongstad f.eks. på grunn av industriens utvidelse). 1
 d) Annen innvirkning. Hvilken . 1

Antall svar
 25

$n_2 = 28$

(Hvis mange grunner blir gitt be informanten oppgi de tre viktigste grunnene for informanten)

(To personer gir to svar [a+b])

---

20. Hvis du sammenlikner det næringsgrunnlaget du har nå med det næringsgrunnlaget du hadde på Mongstad, i i hvilken grad vil du si at du er fornøyd eller misfornøyd med næringsgrunnlaget ditt nå og før?

Næringsgrunnlaget	Svært misfornøyd	Misfornøyd	Litt misfornøyd	Hverken fornøyd eller misfornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
NR				4	1	15	3
PR MONGSTAD			4	4	4	10	1

$n_2 = 23$
 $n_2 = 23$

Trivsel med næringsgrunnlaget

12 er mer fornøyd nå
9 er like fornøyd
2 er mindre fornøyd med næringsgrunnlaget nå.

21. I hvilken grad er du fornøyd eller misfornøyd med følgende ting slik det er nå og slik det var på Mongstad:

	Svært misfornøyd	Misfornøyd	Litt misfornøyd	Hverken fornøyd eller misfornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
1. Type arbeid		1		5	5	12	
2. Arbeidstid		3	1	5	2	11	1
3. Utbytte, lønn		1	1	8	1	9	3
4. Andre ting du synes er viktige for trivsel i arbeidet, hvilke		1	1	3	2		2

$n_2 = 23$
 $n_2 = 23$
 $n_2 = 23$
 $n_2 = 23$
 $n_1 = 9$
 $n_1 = 9$

Nå i forhold til før:

17 like fornøyd
6 mindre fornøyd
4 mer fornøyd
12 like fornøyd
7 mindre - " -
11 mer fornøyd
8 like - " -
4 mindre - " -
2 mer fornøyd
7 mindre - " -

22. Angi hvor viktig med hensyn til trivsel i arbeidet at du synes

- 1. Type arbeid
- 2. Arbeidstid 1 viktigst
- 3. Utbytte, lønn 1 viktigst
- 4. Eventuelle andre ting du har nevnt er i forhold til hverandre. 2 viktigst

Prøv å angi de forskjellige tingenes viktighet for deg i %

19 informanter sier at alt er like viktig
 $n_2 = 23$

23. Hvis du sammenlikner det du lever av nå med det du levde av på Mongstad vil du si at du har

- 1. mer 6
- 2. like mye 12
- 3. mindre 5

penger til overs nå når utgiftene til bolig og husholdning er trukket fra.

24. a) Regner du med å fortsette med det arbeidet du har nå?

JA	VET IKKE	NEI
18	4	1

$n_2 = 23$

24. b) For de som jobber på anlegget:

Hva skal du gjøre når anleggsperioden er over?

2 svarer: „Vet ikke“

irrelevant for 21

SOSIALT MILJØ NR OG PR MONGSTAD

25. a) Hvordan vil du si at du trives blant de menneskene som bor omkring deg der du bor nå?

- b) Hvordan vil du si at du trives i Mongstadbygda slik den var før industriplanene kom?

	Mistrives svært mye	Hvis-trives	Mistrives litt	Hverken trives el. mistrives	Trives litt	Trives	Trives svært godt	
NR				5		12	6	$n_2=23$
PR MONGSTAD						8	15	$n_2=23$

Trives blant folk nå i forhold til før

14 trives like godt

9 trives dårligere blant folk nå

26. I hvilken grad mener du det følgende er viktig for et godt naboskap:

	Svært uviktig	Uviktig	Ikke særlig viktig	Hverken viktig eller uviktig	Litt viktig	Viktig	Svært viktig	
a) å holde en viss avstand til sine naboer		9	2	4	5	3		$n_2=23$
b) å hjelpe hverandre, gå sammen om å løse felles problemer						17	6	$n_2=23$
c) holde seg orientert om naboens ve og vel		1	1	8	5	8		$n_2=23$
d) å ikke blande seg opp i hverandres saker				1		12	10	$n_2=23$

27. a) Er det noen forskjell i disse tingene slik det er der du bor nå i forhold til slik det var på Mongstad?

16 synes det er det samme som før.

7 synes det er forskjell.

- b) HVIS JA: Hva er annerledes og på hvilken måte er det annerledes?

2 svarer: „Hele Mongstad var nett som en søskenflokk“,

2 svarer: „For mye jobbing“. En sier: „Ingen gjensidig

hjelp her“, En sier: „Ingen slikker innom - kjenner ikke naboene“

En sier: „Få naboer her“

28. a) I hvilken grad har du nå kontakt med Mongstad-folk som du brukte å være sammen med før industriplanene ble kjent?

Ikke kontakt med noen	Nesten ikke kontakt med noen	Kontakt med ca. 1/4	Kontakt med omtrent halvparten	Kontakt med ca. 3/4	Kontakt med nesten alle	Kontakt med alle
		5	9	6	3	

n₂=23

- b) Hvis det er noen av dem du ikke har kontakt med, hvorfor har dere ikke kontakt?

1. Bor for langt fra hverandre?

11

2. Reagerer forskjellig på industriplanene og har derfor ikke så mye felles lenger?

1

1+2 11

3. Andre grunner?

Hvilke? _____

□

n₂=23

29. a) Hvordan vil du si at ditt forhold til slektninger du hadde på Mongstad er nå i forhold til slik det var før industriplanene ble kjent?

	Svært dårlig	Dårlig	Litt dårlig	Hverken bra eller dårlig	Litt bra	Bra	Veldig bra
NÅ		3		1	3	14	2
PR MONGSTAD						19	4

n₂=23n₂=23

Endring i forholdet til slekt nå? :

14 har samme forholdet til slektninger

9 har et dårligere forhold til slektninger

- b) HVIS ENDRING:

1. På hvilken måte er ditt forhold til slektningene annerledes?

Dårligere

2. Hva kommer det av at forholdet til slektningene er blitt annerledes?

4 nevner splittelse p.g.a. industriplanene

5 nevner større avstander

3. Hva synes du dette betyr for deg og din nærmeste familie?

3 ønsker ikke å snakke om det

6 synes det er trist

1. a) Har du noen spesielt gode venner omkring der du bor nå?

JA	NEI
----	-----

b) HVIS JA: Tilhørte vennen(e) den tidligere Mongstadbefolkningen?

JA	NEI
----	-----

c) Kjente du vennen(e) fra før du flyttet fra Mongstad?

JA	NEI
----	-----

d) Hadde du noen spesielt gode venner på Mongstad?

JA	NEI
----	-----

e) I hvilken grad har du kontakt med den eller disse nå i forhold til før?

1. Aldri

2. Sjeldnere

3. Like ofte

4. Oftere

$n_2 = 23$

a) Er det noen forskjell i måten folk omgås på der du bor nå sammenliknet med slik det var på Mongstad før?

JA	NEI
----	-----

b) HVIS JA: På hvilken måte?

(f.eks, kommer folk oftere eller sjeldnere innom hverandre, prater du oftere eller sjeldnere med folk du treffer på veien, i butikken o.l.)

JA	NEI	
11	12	
11		
11		
23		

JA	NEI	$n_2 =$
6	17	23

Folk bor mer spredd her /ingen post og botikk i nærheten hver man kan treffes /Folk stikker ikke så ofte innom /Har ikke samme kontakten med folk .

c) Hva synes du om endringen?

2 synes det er både og
4 synes det er frist $n_2 = 6$

32.

I en knipesituasjon kan det være godt å ha folk i nærheten man kan støtte seg til eller få hjelp av. Hvis du sammenlikner slik du har det nå med slik du hadde det på Mongstad før industriplanene kom, vil du si at du nå har

1. Færre
2. Like mange
3. Flere

i nærheten som du kunne be om hjelp eller støtte fra?

33.

På hvilken måte har selve anlegget fått innvirkning på miljøet du bor i nå?

Mer trafikk, mer oppjaget, flere fremmede langs veiene, flere tilstelninger. (14 sier de bor så langt vekk at de ikke merker noe til det.)

34. a) Bor det tilflyttede anleggsarbeidere eller fast ansatte hos Rafinor i nabolaget ditt? (Dvs. tilflyttede utenom Mongstadfolk)

JA	NEI
11	12

$n_2 = 23$

b) Hvordan mener du folk flest i Lindås ser på de tilflyttede anleggsarbeiderne?

4 sier: "vet ikke", 8: "både og", 2 har ikke hørt noe spesielt

2 "vil ikke blande seg med dem", 1: "ingen misforhold", 2: "mye drikking"

1: "mer uro". 3: "usikkert for unge jenter" til distriktet?

c) Har du omgang med noen av de som jobber på anlegget og er tilflyttere til distriktet?

JA	NEI
----	-----

JA	NEI	PÅ HUS	$n_2 =$
4	16	3	23

d) HVIS NEI: Hvorfor ikke?

Kjenner dem ikke / Har ikke felles interesser / De blander seg ikke

med bygdefolket / Vi bor for langt vekk.

JA	NEI	$n_2 =$
22	1	23
6	17	23

35. a) Låser du døra når du går hjemmenfra hvis huset blir tomt?

JA	NEI
----	-----

b) Gjorde du det før?

JA	NEI
----	-----

c) HVIS ENDRING: Hvorfor?

Så mange fremmed omkring,
man vet aldri

36. Hva synes du om naboskapet mellom folk der du bor nå sammenliknet med naboskapet slik det var mellom folk i Mongstad-bygda før industriplanene kom?

NR

PR MONGSTAD

Svart dårlig naboskap	Dårlig naboskap	Litt dårlig naboskap	Hverken godt el. dårlig naboskap	Litt godt naboskap	Godt naboskap	Svart godt naboskap
			3		20	
					20	3

$n_2 = 23$

$n_2 = 23$

Vurdering av endring i naboskapet

17 personer synes naboskapet er like godt som før

6 synes det er dårligere enn før

37. Synes du det er viktig at en føler tilhørighet der en bor? I hvilken grad synes du det er viktig?

Svart uviktig	Uviktig	Ikke særlig viktig	Hverken viktig eller uviktig	Litt viktig	Viktig	Svart viktig
				1	16	6

$n_2 = 23$

38. a) Hvis du sammenlikner slik du har det nå med slik du hadde det på Mongstad, i hvilken grad vil du si du føler tilhørighet der du bor nå i forhold til på Mongstad?

	Sterk følelse av ikke å høre til	Følelse av å ikke høre til	Noe følelse av ikke å høre til	Hverken tilhørighet el. ikke	Noe følelse av tilhørighet	Følelse av tilhørighet	Sterk følelse av tilhørighet
NR			2	3	6	12	
PR MONGSTAD					1	15	7

Endring i tilhørighet?

n₂=23n₂=23

11 føler samme grad av tilhørighet som før.

12 personer føler mindre grad av tilhørighet

- b) HVIS ENDRING: Hvorfor føler du det annerledes nå?

Se side 296

39. a) Er det noen klubber eller foreninger der du bor nå?

JA	☒
----	-------------------------------------

- b) HVIS JA: Hva er du med på?

Trimlag, sykkellubb, Saniteten, Menigheten,
Politikk, Skytterlag

- c) Var det noen klubber eller foreninger på Mongstad før industriplanene kom?

JA	☒
----	-------------------------------------

- d) HVIS JA: Hva var du med på?

Avslag, bondelag, politikk, Saniteten,
Menigheten, Barneforening

- e) HVIS ENDRET ORGANISERT AKTIVITET:

Hvorfor?

1 (mer aktiv): "flere gjernaldrene nå" (6 mindre aktive: dårlig helse / for lang vei / for liten tid / kjenner ingen / er mye borte.

1 mer aktiv enn før

16 har samme grad som før

6 mindre aktive

REAKSJON PR INDUSTRIPLANENE

40. a) Var du tilstede på informasjonsmøtet den 20. juli, 1970 da Mongstad-folk fikk vite at innmarka var inkludert i industriplanene?

JA	NEI
10	13

- b) HVIS JA: Hva var din første reaksjon på disse opplysningene?

Se side 298 og 299

- a) HVIS NEI: Når fikk du vite om planene? Reitt etter planene
- d) Hva var din første reaksjon på dette?

Se side 298 og 299

41. Var du forberedt på at noe slikt kunne hende? Alle svarer „NEI“

42. a) Hvem mener du bestemte at innmarka skulle brukes til industriformål?
(Nødvendig med den spontane reaksjonen, les derfor ikke opp svaralternativene)

1. Ordføreren - kommunestyret	14
2. Mongstadutvalget - fylket	1
3. Industrikomiteen - stortinget	14
4. Norsk Hydro	
5. Andre svar: HVEM?	

Antall svar 29 $n_2 = 21$

- b) Hvis det blir svart at flere var med på bestemmelsen:

Hvem mener du var hovedansvarlig for bestemmelsen om å bruke innmarka til industriformål?

14 mener Kommunen er hovedansvarlig, 6 mener Hydro, 1 Stortinget (n₂ = 21, to: „ingen vet“)

(2 svarer: „ingen vet“)

43. a) Syntes du den gangen at det var en riktig eller gal bestemmelse at innmarka skulle brukes til industriformål?

1. Riktig	2
2. Gal	21
3. Andre svar: HVA?	

$n_2 = 23$

- b) Hvorfor?

Se side 301 og 302

- c) Syntes du nå at det var en riktig eller gal avgjørelse?

1. Riktig	1
2. Gal	5
3. Andre svar: HVA?	17

$n_2 = 23$

- d) Hvorfor?

Se side 304 og 305

44. Fra de offentlige sakspapirene, fra uttalelser i avisene og fra intervjuer som ble foretatt her etter ekspropriasjonssaken, ser det ut til at Mongstad-befolkningen delte seg i tre etter at planene om industri på innmarka ble kjent

1. En gruppe solgte sine eiendommer med en gang etter at planene ble kjent.
2. En gruppe ventet i det lengste med å selge. De trodde ikke det ville nytte å protestere. Det ble reist ekspropriasjonssak mot disse.
3. Den tredje gruppen ble det også reist ekspropriasjonssak mot. De prøvde å skaffe opplysninger som kunne bidra til å endre industriplanene, og de ønsket saken til sivilombudsmannen.

a) I hvilken gruppe vil du si at du selv tilhørte

Gruppe 1
 Gruppe 2 23
 Gruppe 3

b) I hvilken gruppe eller i hvilke grupper vil du plassere de du vanligvis ferdes blant på Mongstad

Gruppe 1
 Gruppe 2 8
 Gruppe 3 1+2+3 15 $n_2 = 23$

b) I hvilken gruppe vil du plassere de som før industriplanene kom var dine beste venner

Gruppe 1
 Gruppe 2 14
 Gruppe 3 1+2 2
 1+2+3 7 $n_2 = 23$

d) I hvilken gruppe (el. grupper) vil du plassere dine slektninger?

Gruppe 1
 Gruppe 2 15
 Gruppe 3 3
 1+2 2
 2+3 2 $n_2 = 22$, irrelevant for en.

5. Trodde du den gangen at det ville nytte (Hvis gruppe 2 eller 3) for deg (Hvis gruppe 1) for andre å motsette seg salg av innmarka?

JA NEI

46. a) Hvis Mongstadfolk hadde stått samlet tror du da at en protest ville ført fram?

JA NEI

b) HVIS JA: Hva kunne man ha gjort?

Se side 307 og 308

c) HVIS NEI: Hvorfor ikke?

Se side 307 og 308

JA	NEI	$n_2 =$
	23	23
10	13	23

LOV OG RETTFERD

7. I hvilken grad synes du at vanlige folks eiendomsrett blir beskyttet av loven?

Ingen beskyttelse			Delvis beskyttelse			Full beskyttelse
12	9		2			

$n_2 = 23$

8. a) Kjenner du hovedinnholdet i Oteigningsloven?

JA	NEI
5	18

$n_2 = 23$

b) I Oteigningsloven § 2 står det: "Vedtak eller samtykke kan ikkje gjerast eller gjevast utan det må reknast med at inngrepet tvil- laust er meir til gagn enn skade."

I § 7 står det: "Står det hus på grønnen eller anna som har fast tilknytning til grønnen og er viktig for eigaren, bør vedtak om eller samtykke til oteigningsinngrep berre gjerast eller gjevast når det ikkje kan finnast annan tenleg grunn eller når føremonene med at nett den eigedomen vert teken, er så mykje større at det må vera avgjerande. Det same gjeld om dyrka jord og dyrkingsjord."

Med bakgrunn i dette synes du da at det var en riktig eller gal avgjørelse at Mongstads innmark skulle brukes til industri?

1. Riktig
2. Gal
3. Andre svar: HVILKE?

2

16

5

$n_2 = 23$

9. a) Hva mener du er grunnen til at Mongstadfolk tapte ekspropriasjonssaken?

Se side 310 og 311

b) I hvilken grad mener du at følgende ting har spilt rolle for at rettsaken gikk som den gikk?

	Svært uviktig	Uviktig	Ikke særlig viktig	Hverken viktig eller uviktig	Litt viktig	Viktig	Svært viktig	
1. Samfunnets interesser må gå foran den enkeltes					2	7	4	$n_2 = 13$ (10 missing)
2. Ekspertene vet bedre enn folk flest				3				$n_2 = 3$ (20 missing)
3. Det er klart at Mongstad ingen framtid ville ha al likevel		2		1	6	6	2	$n_2 = 17$ (6 missing)
4. Dårlig saksbehandling				4	1	8		$n_2 = 13$ (10 missing)
5. Mongstadfolk var uforberedt på problemene				2	1	9	3	$n_2 = 15$ (8 missing)
6. Motkreftene var sterkere og vant selv om de ikke hadde rett				2	3	11	4	$n_2 = 20$ (3 missing)
7. Tilfeldigheter avgjorde rettsaken				3				$n_2 = 3$ (20 missing)
8. Andre grunner: Hvilke:								

50. a) Synes du at dine interesser ble skikkelig ivaretatt og at du ble tatt tilbørlig hensyn til i denne saken?

JA	NEI
5	18

$n_2 = 23$

b) HVIS NEI: Hvem synes du skulle ha forsvart dine interesser i avgjørelsene?

14 mener kommunen, 9 mener advokatene
(Antall svar = 23, $n_2 = 18$ [1 missing])

51. I hvilken grad er du fornøyd med erstatningssummen du/dere fikk for det du/dere hadde på Mongstad?

Svært misfornøyd	Misfornøyd	Litt misfornøyd	Hverken fornøyd el. misfornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
4	6	8	3		2	

PERSONLIGE FORHOLD

52. a) Hvis du sammenlikner helsa di slik den var mens du bodde på Mongstad fram til industriplanene ble kjent med slik den har vært etterpå fram til nå, hadde du på Mongstad og har du siden hatt:

	På Mongstad før planene	Etter planene fram til nå
1. Magetrøbbel		
2. Hodepine		2
3. Slapphet		2
4. "Dårlige nerver"	1	4
5. Liten arbeidslyst		
6. Søvnløshet		4
7. Andre plager, hvilke:		4
8. Ingen plager	22	13

$n_2 = 23$ Antall svar 29, $n_2 = 23$

9 har flere helseproblemer nå enn før (1 hadde også før).

5 informanter rapporterer mange plager

b) HVIS ENDRING I HELSEFORHOLD:

I hvilken grad mener du at endringen i helsa di henger sammen med at du har måttet omstille deg?

Har ingenting med omstillingen å gjøre	Kan både ha med omstillingen og ikke ha med den å gjøre	Har klar sammenheng med omstillingen
4	3	3

$n_2 = 9$

Antall svar = 10

(En sier at en av plagene har ingen men annen av plagene har sammenheng m. omstillingen)

53. a) Er forholdet innen familien blitt endret i denne tiden fra industriplanene ble kjent og fram til nå?

f.eks.

1. mann og kone har hatt forskjellige syn på hvordan en skulle innrette seg
2. Rutinen i hjemmet er blitt endret m.h.t. arbeidsfordeling
3. Går det bedre eller dårligere med barna i det nye miljøet 2 dårligere / 2 bedre
4. Går det bedre eller dårligere med "de gamle" i det nye miljøet
5. Andre forhold innen familien som er blitt annerledes? Hvilke? blitt enke/gift

$n_2 = 11$

Endring for 11 informanter.

12 har ingen endring innen familien.

b) HVIS ENDRING I FAMILIEFORHOLD:

I hvilken grad mener du at endringen innen familien har sammenheng med at dere har måttet omstille dere?

Har ingenting med omstillingen å gjøre			Kan både ha med omstillingen og ikke ha med den å gjøre			Har klar sammenheng med omstillingen
3		1	3		2	2

n₂=11

Spørsmålet er irrelevant for 12.

o) Hva synes du om endringen?

3 sier: "Fint", 4: "gjør ingen forskjell"
4 sier: "Trist"

54.

a) I hvilken grad var du politisk interessert mens du bodde på Mongstad, og i hvilken grad er du politisk interessert nå?

	Ingen interesse for politikk			Delvis interessert i politikk			Sterkt interessert i politikk
NR	3	7	2	10	1		
PR MONGSTAD	2	7	2	11	1		

n₂=23

n₂=23

1 mer interessert i politikk nå.

20 har ingen endring i grad av politisk interesse

2 er mindre interessert

b) HVIS ENDRING: Hva kommer det av at din interesse i politikk er blitt endret?

1 mer interessert: "De har lurt meg en gang, så nå må jeg følge med."
2 mindre interessert: "mistet interessen ved flyttingen"
"Vet ikke lenger hva jeg skal stemme."

55.

a) Hvordan synes du at du hadde det i tiden før industriplanene ble kjent?

Se side 313 og 314

b) Hvordan har tiden fra industriplanene ble kjent og fram til flyttingen vært?

Se side 315 og 316

c) Hvordan har tiden fra du flyttet og fram til nå vært?

Se side 317 og 318

56.

a) Synes du at du selv har forandret deg i noen av de nevnte tidsrommene?

J A	NEI
3	20

n₂=23

b) HVIS JA: Hvilket tidsrom?

etter konflikten.

c) På hvilken måte?

mer på vakt / mer sørbær,
mer mistenksom / føler meg gammel.

57. Alle forhold tatt i betraktning, hvordan trives du nå og hvordan trivdes du på Mongstad slik bygda var før industriplanene kom?

NR
PR MONGSTAD

Svært mis-fornøyd	Mis-fornøyd	Litt mis-fornøyd	Hverken fornøyd eller mis-fornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
				7	16	
				2	15	6

$n_2 = 23$

$n_2 = 23$

Trivsel nå i forhold til før

2 trives bedre

12 er like fornøyd som før

9 trives dårligere enn før.

58. Når du nå tenker på hvordan du har det i dag og ser på det som har skjedd fra industriplanene kom, i hvilken grad mener du at de følgende ting har spilt rolle for hvordan du nå opplever det å ha flyttet?

a) Selve forandringen i boligsituasjonen

b) Selve forandringen i arbeidssituasjonen

c) Selve forandringen i forholdet til andre mennesker (familie, slektninger, venner, naboer)

d) Måten forandringen kom i stand på (saksbehandlingen)

e) Andre ting, hvilke?

Svært uviktig	Uviktig	Ikke særlig viktig	Hverken viktig eller uviktig	Litt viktig	Viktig	Svært viktig
			11	5	7	
			13	6	4	
			13	5	5	
			4	4	7	8

$n_2 = 23$

$n_2 = 23$

$n_2 = 23$

$n_2 = 23$

59. Hva føler du nå når du ser Mongstad igjen?

Se side 319 og 320

60. a) Er det endring i det kristne miljøet hvis du sammenlikner slik det er der du bor nå med slik det var på Mongstad?

JA	NEI
4	19

$n_2 = 23$

- b) HVIS ENDRING: På hvilken måte er det annerledes?

Flere sammenkomster før/her er ingen å gå på møter med.

- c) Hva synes du om endringen?

Ingen faste møter i nærheten.

Svært mis-fornøyd	Mis-fornøyd	Litt mis-fornøyd	Hverken fornøyd el. mis-fornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
		2	2			

FORHOLD TIL POLITISKE AVGJØRELSER

61. Mener du at ditt syn på hvordan utviklingen i Lindås bør være blir ivaretatt av de som tar avgjørelsene?

Blir ikke ivaretatt	Blir nesten ikke ivaretatt	Blir litt ivaretatt	Blir delvis ivaretatt	Blir mye ivaretatt	Blir nesten helt ivaretatt	Blir helt ivaretatt
1	1		12			

$n_2 = 14$ (9 missing)

62. I hvilken grad mener du at de følgende er enige med deg d.v.s. deler ditt syn på hva som er viktig å ta hensyn til i vårt samfunn:

	Er ikke enige med meg	Er veldig lite enige med meg	Er litt enige med meg	Er delvis enige med meg	Er mye enige med meg	Er veldig mye enige med meg	Er helt enige med meg
a) Kommunepolitikere		1	1	13			
b) Fylkespolitikere		1	1	13			
c) Stortingets representanter		1	1	13			
d) Industriens og forretningslivets representanter		3	1	11			
e) Andre, Hvem:							

$n_2 = 15$ (8 missing)

$n_2 = 15$ (8 missing)

$n_2 = 15$ (8 missing)

$n_2 = 15$ (8 missing)

(23 missing)

63. Hvor alvorlig synes du det er om det er eller skulle bli avstand mellom det du synes er viktig for samfunnet vårt og det de nevnte parter synes:

	Spiller ingen rolle	Spiller nesten ingen rolle	Ikke særlig alvorlig	Delvis alvorlig	Temmelig alvorlig	Alvorlig	Svært alvorlig
a) Kommunepolitikere	1	2	1	10		1	
b) Fylkespolitikere	1	2		11		1	
c) Stortingets representanter	1	2		10	1	1	
d) Industriens og forretningslivets representanter	1	2		9	1	2	
e) Andre, Hvem:							

$n_2 = 15$ (8 missing)

$n_2 = 15$ (8 missing)

$n_2 = 15$ (8 missing)

$n_2 = 15$ (8 missing)

(23 missing)

64. a) Når (hvis) det blir tatt en politisk avgjørelse som får konsekvenser for deg eller ditt miljø og som er i strid med hva du synes er viktig her i livet, mener du da at

1. du bør motarbeide avgjørelsen, prøve å få den endret? 19

eller

2. det er best å godta den? 4

$n_2 = 23$

- b) Hvis du mener det er best å godta den, hvordan vil du stille deg til disse uttalelsene:

1. De som har tatt avgjørelsen sitter inne med sakkunnskapen.

2. Man får bare bråk og ubehageligheter om man protesterer. 2

3. Det er ikke mitt ansvar å blande meg opp i politiske avgjørelser som blir tatt - jeg gjør min borgerplikt ved å stemme og da må man godta de avgjørelser som blir tatt av de folkevalgte.

4. Det nytter allikevel ikke å protestere. 4

$n_2 = 4$

Antall svar = 6

irrelevant for 19 personer.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

65. a) Hvordan tror du det vil bli å bo og arbeide for deg i framtida?

Se side 322 og 323

- b) Hvorfor?

Se side 322 og 323

66. Hva tror du at du ville gjøre hvis du nå kom opp i en liknende situasjon som den du var oppe i da dere fikk vite at innmarka deres skulle brukes til industri-prosjektet?

Se side 325 og 326

67. Har du noen råd til andre i liknende situasjoner?

Se side 328 og 329

68. Til slutt vil jeg stille deg noen spørsmål som i andre sammenhenger er funnet å være viktig for hvordan en svarer på mange ting:

a) Hvor gammel er du?

Fra 23 - 65 år.

b) Er du gift

ugift

separert,
skilt

enke,
enkemann

$n_2 = 23$

c) Har du barn? I tilfelle hvor mange?

15 informanter har barn, fra 1 til 5 barn.

Hvor gammelt eller gamle er barnet eller barna?

6 informanter har mindreårige barn

TUSEN TAKK FOR OPPLYSNINGENE!

Gro Therese Lie
Gro Therese Lie

Utfylte svarfrekvenser for gruppe 3

STRUKTURENDRINGENS KONSEKVENSER
FOR EN BYGDEBEFOLKNING

En intervju undersøkelse om
den tidligere Mongstadbefolkningens
opplevelse av endringen.

PERSON KODE NR.

BOLIGSITUASJONEN NÅ OG BOLIGSITUASJONEN
PÅ MONGSTAD

(Spørsmålene 2 til 10 stilles en av de voksne i familien)

2. a) Har du tenkt å bli boende her du bor nå?

JA	VET IKKE	NEI
9	2	8

b) HVIS NEI: Når skal du flytte?

Uvisst, vet ikke

c) Hvor skal du flytte?

Vet ikke, men et sted i Austrheim. / Sannsynligvis et sted i Hindås
Kan ikke klare å trives, må velk så dert som mulig - Bergen.

3. Hvor stort er huset (ev. leiligheten) du bor i nå:

a) Hvor mange m² boligflate (loft og kjeller regnes ikke med)?

b) Hvor mange rom har boligen (dvs. stue, soverom, kjøkken etc.)?

4. Hvor stort var huset (ev. leiligheten) du bodde i på Mongstad?

a) Hvor mange m² boligflate (loft og kjeller regnes ikke med)?

b) Hvor mange rom hadde boligen?

5. a) Når ble huset du bor i nå bygget?

1972 og 1973

b) Når ble huset du bodde i på Mongstad bygget?

11 i førkrigshus / 8 i hus etter 1960

SANITÆRFORHOLD

6. Har du i boligen din nå og i boligen din på Mongstad:

- a) bad
- b) innlagt toilett
kjøkken med
- c) innlagt varmt og kaldt vann

NÅ		PÅ MONGSTAD	
JA	NEI	JA	NEI
19		10	9
19		17	2
19		10	9

$n_3 = 19$

Plass i m²:

- 8 har større plass i m²
- 1 har like stor plass
- 10 har mindre plass i m² nå

Plass i antall rom:

- 1 har flere rom
- 6 har like mange rom
- 12 har færre rom nå.

Byggeår Personer

- 1890-1900 : 2
  - 1900-1930 : 3
  - 1930-1940 : 6
  - 1960-1969 : 8
- $n_3 = 19$

7. EIERFORHOLD

- a) Leier du her? Leide du på Mongstad?
- b) Eier du boligen her? Eide du boligen på Mongstad?
- c) Bor du på kår? Bodde du på kår på Mongstad?

NR	PR MONGSTAD
9	1
6	14
4	4

8. BOUTGIFTER

$n_3 = 19$ $n_3 = 19$

Hva koster det å bo i huset du bor i nå sammenliknet med hva det kostet å bo i det huset du bodde i på Mongstad? (Til boligutgifter regnes her renter og avdrag på boliglån og/eller husleie, vedlikehold av boligen, strøm og oppvarming.).

Veldig mye mindre	Mye mindre	Litt mindre	Like mye	Litt mer	Mye mer	Veldig mye mer
ca. 75% mindre	ca. 50% mindre	ca. 10% mindre	Like mye	ca. 10% mer	ca. 50% mer	ca. 75% mer
			2	3	5	4

$n_3 = 14$ (Smissing)*)

- 9. a) Hvor mange voksne og
- b) hvor mange barn (under 20 år) bor i huset (eller leiligheten) du bor i nå?
- c) Hvor mange voksne og
- d) hvor mange barn (under 20 år) bodde i huset (eller leiligheten) du bodde i på Mongstad

	NR	PR MONGSTAD
VOKSNE		
BARN		

- 10. a) Har du uthus, fjøs, båtnaust eller andre bygninger i tillegg til boligen din nå?

JA	NEI
4	15

$n_3 = 19$

- c) Hadde du uthus, fjøs, båtnaust eller andre bygninger i tillegg til boligen din på Mongstad?

JA	NEI
11	8

$n_3 = 19$

- d) HVIS JA: Hva hadde du?

*) For de 5 som mangler er det ikke kommet i stand noen avtale med kommunen om husleie. De vet derfor ikke hva de skal betale.

18 har samme husstands - størrelse som før.
1 har endring

10 har det samme som før (hvorav 8 ikke hadde tilleggsbygninger hverken før eller nå.)

9 har færre tilleggs - bygninger enn før.

STILLES ALLE:

11. Hvis du sammenlikner boligforholdene du har nå med boligforholdene dine på Mongstad

a) Hva liker du med boligen du har nå? _____

_____

b) Hva likte du med boligen du hadde på Mongstad?

_____

_____

c) Hva liker du ikke med boligen du har nå?

_____

_____

d) Hva likte du ikke med boligen du hadde på Mongstad?

_____

_____

12. a) Hva synes du om beliggenheten til den boligen du bor i nå, og hva synes du om beliggenheten til boligen du hadde på Mongstad. Ta i betraktning slike ting som utsikt, sol og lys, beliggenhet i naturen, avstand til naboer i tillegg til ting du selv synes er viktig for boligens beliggenhet.

Vis meg hva du synes om dette slik det er nå og hva du synes om slik det var på Mongstad.

	Svært dårlig	Dårlig	Litt dårlig	Hverken bra eller dårlig	Litt bra	Bra	Veldig bra
Beliggenhet NR	3	5	1	3	5	2	
PR MONGSTAD						1	18

$n_3 = 19$

$n_3 = 19$

Se side

291

og

292

Alle 19

synes beliggenheten for boligen deres nå er dårligere enn før.

b) Hva er forskjellen i beliggenheten?

Se side 294 og 295

13. Alt i alt, hvordan vil du si at du selv trives med boligen du har nå sammenliknet med boligen du hadde på Mongstad?

	Liker boligen svært dårlig	Liker boligen svært dårlig	Liker ikke boligen særlig godt	Hverken liker eller ikke liker boligen	Liker boligen lite grann	Liker boligen godt	Liker boligen svært godt
NR		3	4	7		5	
PR MONGSTAD						5	14

$n_3 = 19$

$n_3 = 19$

Trivsel m. boligen

2 trives like godt som før.

17 trives dårligere enn før.

14. a) Har du selv vært med på å bestemme hvor du bor nå?

JA	NEI	Delvis
6	11	2

$n_3 = 19$

b) HVIS JA: Hvilke alternativer hadde du?

Kolåsfeltet. Ellers må man ha penger eller kontakter

c) HVIS NEI: Er du fornøyd med tilbudet

JA	HVERKEN ELLER	NEI
1	8	10

$n_3 = 19$

ARBEIDSSITUASJONEN NÅ OG PÅ MONGSTAD

(Spørsmål 15 til 17 stilles til en av de voksne i familien)

15. a) Hva lever du og din nærmeste familie av nå?

1. Jordbruk
2. Fiske
3. Arbeid på ønlegget
4. Fast ansatt hos Rafinov
5. Pensjon
6. Erstatningen etter ekspropriasjonen
7. Annen levevei. Hvilken?

2
4
10
3
9

← N.B.

28 svar , $n_3 = 19$

b) Hvis du (dere) lever av flere ting, vær så snill å angi omtrent hvor stor del i % som hver enkelt inntektskilde (el. næringskilde) utgjør.

missing

c) Hva levde du og din familie av på Mongstad?

1. Jordbruk
2. Fiske
3. Sesongarbeid på hermetikkfabrikken
4. Arbeid på mekanisk verksted
5. Pensjon
6. Annen levevei. Hvilken?

6
8
11
5
3
5

38 svar , $n_3 = 19$

d) Hvis dere levde av flere ting, vær så snill å angi omtrent hvor stor del i % som hver enkelt inntektskilde (el. næringskilde) utgjør.

missing

16. a) Hvordan fordeler dere arbeidet innen familien nå og
 b) hvordan fordelte dere arbeidet innen familien på Mongstad?

	NR	PR MONGSTAD
1. Begge ektefeller i gårdsarbeid (eller ønnen primærnæring)	4	2
2. Kona hus og hjem, mannen gårds- arbeid eller lønnsarbeid	5	4
3. Begge i lønnsarbeid		7
4. Andre fordelinger, hvilke?	11	5

2 personer gir 2 svar.

$n_3 = 18$ (irrelevant for 1)

17. a) Hadde du (dere) utmark på Mongstad?

JA	NEI
5	14

- b) HVIS JA: Hva ble utmarka brukt til:

litt beite / litt torv / grunnplanting /
ingen ting

18. a) Hvorfor solgte du (dere) utmarka?

Kunne greie oss uten / for å få arbeidsplasser /
Ble tvunget til å selge.

- b) HVIS FLERE GRUNNER BLIR GITT,
angi omtrent i % hvor viktige de enkelte grunnene var for deg

---

---

19. Hvilken innvirkning trodde du den gangen at salg av utmarka skulle få for Mongstads framtid?

- a) Positiv innvirkning (f.eks. fint med arbeidsplasser i nærheten)?

5 (hvorav 3 selv hadde utmark)

- b) Nøytralt (det ville ikke spille noen rolle fra eller til)?

8 (hvorav 5 selv hadde utmark)

- c) Negativt (f.eks. begynnelsen på slutten for Mongstad f.eks. på grunn av industriens utvidelse).

7

- d) Annen innvirkning. Hvilken .

antall svar

20

(2 personer har gitt 2 svar)

$n_3 = 18$ (1 missing)

(Hvis mange grunner blir gitt be informanten oppgi de tre viktigste grunnene for informanten)

---

20. Hvis du sammenlikner det næringsgrunnlaget du har nå med det næringsgrunnlaget du hadde på Mongstad, i i hvilken grad vil du si at du er fornøyd eller misfornøyd med næringsgrunnlaget ditt nå og før?

	Svært misfornøyd	Misfornøyd	Litt misfornøyd	Hverken fornøyd eller misfornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
Næringsgrunnlaget							
NR	5	3	5	2	1	3	
PR MONGSTAD				2	2	11	4

Vurdering av næringsgrunnlaget
 5 er like fornøyd som før
 14 er mindre fornøyd enn før
 $n_3 = 19$
 $n_3 = 19$

21. I hvilken grad er du fornøyd eller misfornøyd med følgende ting slik det er nå og slik det var på Mongstad:

	Svært misfornøyd	Misfornøyd	Litt misfornøyd	Hverken fornøyd eller misfornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
1. Type arbeid							
NR		1	1	9	4	3	
PR MONGSTAD				5	7	6	
2. Arbeidstid							
NR		2	1	11	2	2	
PR MONGSTAD				10	3	5	
3. Utbytte, lønn							
NR		5	2	8	2	1	
PR MONGSTAD				5	4	8	1
4. Andre ting du synes er viktige for trivsel i arbeidet, hvilke							
NR	1	1		4		2	1
PR MONGSTAD					2	4	3

Nå:
 1 mer fornøyd
 11 Like fornøyd
 6 mindre fornøyd
 9 er like fornøyd
 9 mindre -11-
 7 Like fornøyd
 11 mindre -11-
 2 er mer fornøyd
 6 er mindre -11-
 $n_3 = 18$
 $n_3 = 18$
 $n_3 = 18$
 $n_3 = 18$
 $n_3 = 9$
 $n_3 = 9$

22. Angi hvor viktig med hensyn til trivsel i arbeidet at du synes

- 1. Type arbeid 3 viktigst
- 2. Arbeidstid
- 3. Utbytte, lønn
- 4. Eventuelle andre ting du har nevnt er i forhold til hverandre. 2 viktigst

14 informanter synes alt er like viktig
 $n_3 = 19$

Prøv å angi de forskjellige tingenes viktighet for deg i %

23. Hvis du sammenlikner det du lever av nå med det du levde av på Mongstad vil du si at du har

- 1. mer
- 2. like mye 4
- 3. mindre 15 $n_3 = 19$

pengar til overs nå når utgiftene til bolig og husholdning er trukket fra.

24. a) Regner du med å fortsette med det arbeidet du har nå?

JA	VET IKKE	NEI
12	4	3

$n_3 = 19$

24. b) For de som jobber på anlegget:

Hva skal du gjøre når anleggsperioden er over?

irrelevant

SOSIALT MILJØ NR OG PR MONGSTAD

25. a) Hvordan vil du si at du trives blant de menneskene som bor omkring deg der du bor nå?

- b) Hvordan vil du si at du trives i Mongstadbygda slik den var før industriplanene kom?

	Mistrives svært mye	Mis-trives	Mistrives litt	Hverken trives eller mistrives	Trives litt	Trives	Trives svært godt
NR	2	6	1	6	1	3	
PR MONGSTAD						4	15

 $n_3 = 19$ $n_3 = 19$

↑ trives like godt

18 trives dårligere m. det sosiale miljøet nå enn før.

26. I hvilken grad mener du det følgende er viktig for et godt naboskap:

	Svært uviktig	Uviktig	Ikke særlig viktig	Hverken viktig eller uviktig	Litt viktig	Viktig	Svært viktig
a) å holde en viss avstand til sine naboer		3	3	2	7	2	2
b) å hjelpe hverandre, gå sammen om å løse felles problemer			1	1		8	9
c) holde seg orientert om naboens ve og vel			3	7	5	4	
d) å ikke blande seg opp i hverandres saker				1	4	9	5

 $n_3 = 19$ $n_3 = 19$ $n_3 = 19$ $n_3 = 19$

27. a) Er det noen forskjell i disse tingene slik det er der du bor nå i forhold til slik det var på Mongstad?

4 mener det er det samme, 1 mener det er bedre,
14 mener det er dårligere.

- b) HVIS JA: Hva er annerledes og på hvilken måte er det annerledes?

1 bedre: "Mer innblanding på Mongstad. Her får jeg være i bed for folk, ingen bryr seg med meg." Dårligere: "Ingen hjelper hverandre"
"Vi kjenner ikke naboene" "Er knøpt på nikk" "Vi blir sett på som rare dyr. Alt er annerledes" "Klasseskille her, flere «fine» folk"
Før var vi på linje. "Alle har nok med sitt"

28. a) I hvilken grad har du nå kontakt med Mongstad-folk som du brukte & være sammen med før industriplanene ble kjent?

Ikke kontakt med noen	Nesten ikke kontakt med noen	Kontakt med ca. 1/4	Kontakt med omtrent halvparten	Kontakt med ca. 3/4	Kontakt med nesten alle	Kontakt med alle
1	14	3	1			

$n_2 = 19$

- b) Hvis det er noen av dem du ikke har kontakt med, hvorfor har dere ikke kontakt?

1. Bor for langt fra hverandre?

2. Reagerer forskjellig på industriplanene og har derfor ikke så mye felles lenger?

1+2 15

3. Andre grunner?

Hvilke? Folk har vært gjennom harde prøver
Personlige grunner.

2+3 2

$n_3 = 19$

29. a) Hvordan vil du si at ditt forhold til slektninger du hadde på Mongstad er nå i forhold til slik det var før industriplanene ble kjent?

	Svært dårlig	Dårlig	Litt dårlig	Hverken bra eller dårlig	Litt bra	Bra	Veldig bra
NR	1	3		6		8	1
PA MONGSTAD				4	1	12	2

$n_3 = 19$

$n_3 = 19$

Vurdering av forholdet til slekt nå i forhold til 16

1 har et bedre forhold nå

12 har samme slags forhold

6 har et dårligere forhold til slektninger nå

- b) HVIS ENDRING:

1. På hvilken måte er ditt forhold til slektningene annerledes?

6 nevner mindre kontakt

1 nevner at et ekteskap i familien er ødelagt

2. Hva kommer det av at forholdet til slektningene er blitt annerledes?

6 nevner større avstander

1 nevner dårlig innvirkning fra anlegget.

3. Hva synes du dette betyr for deg og din nærmeste familie?

En synes det er deilig å få slekta på avstand. To synes det er trist, mens tre ikke synes det betyr så mye.

En tar det svært tungt: "Tragisk, måtte dra og få nervetabletter. Det er liksom ikke grenser for hvor mye vondt dette har ført med seg."

- a) Har du noen spesielt gode venner omkring der du bor nå?
- b) HVIS JA: Tilhørte vennen(e) den tidligere Mongstadbefolkningen?
- c) Kjente du vennen(e) fra før du flyttet fra Mongstad?
- d) Hadde du noen spesielt gode venner på Mongstad?
- e) I hvilken grad har du kontakt med den eller disse nå i forhold til før?

JA	NEI
JA	NEI
JA	NEI
JA	NEI

JA	NEI	$n_3 =$
7	12	19
2	5	7
7		7
19		19

1. Aldri 5
- Nesten aldri 5
2. Sjeldnere 9
3. Like ofte
4. Oftere
- $n_3 = 19$

- a) Er det noen forskjell i måten folk omgås på der du bor nå sammenliknet med slik det var på Mongstad før?

JA	NEI
----	-----

JA	NEI	$n_3 =$
15	4	19

- b) HVIS JA: På hvilken måte?

(f.eks. kommer folk oftere eller sjeldnere innom hverandre, prater du oftere eller sjeldnere med folk du treffer på veien, i butikken o.l.)

- Folk stakk oftere innom før / Her kjenner vi ingen / Før hilste og pratet vi. Her er folk snobbete og arrogante og ser ned på oss / Vi blir diskriminert
Ingen bryr seg om oss / folk er blide og kjekke og jeg får være i fred.
- c) Hva synes du om endringen?

En synes det er deilig
14 informanter synes det er trist.

I en knipesituasjon kan det være godt å ha folk i nærheten man kan støtte seg til eller få hjelp av. Hvis du sammenlikner slik du har det nå med slik du hadde det på Mongstad før industriplanene kom, vil du si at du nå har

- INGEN
1. Færre 7
2. Like mange 5
3. Flere
- $n_3 = 19$

i nærheten som du kunne be om hjelp eller støtte fra?

På hvilken måte har selve anlegget fått innvirkning på miljøet du bor i nå?

Stivt miljø / Sosialt klasse-skille / Voldtekt på natur og miljø /
Dårlig innvirkning på mennesker og dyr / Opptrappet tempo og
og etter penger / mye trafikk / Dårlig innflytelse på familielivet.
8 bor så langt fra at de ikke merker så mye til det

- a) Har du noen spesielt gode venner omkring der du bor nå?
- b) HVIS JA: Tilhørte vennen(e) den tidligere Mongstadbefolkningen?
- c) Kjente du vennen(e) fra før du flyttet fra Mongstad?
- d) Hadde du noen spesielt gode venner på Mongstad?
- e) I hvilken grad har du kontakt med den eller disse nå i forhold til før?

JA	NEI
JA	NEI
JA	NEI
JA	NEI

JA	NEI	n ₃ =
7	12	19
2	5	7
7		7
19		19

1. Aldri 5
- Nesten aldri 5
2. Sjeldnere 9
3. Like ofte
4. Oftere

n₃ = 19

- a) Er det noen forskjell i måten folk omgås på der du bor nå sammenliknet med slik det var på Mongstad før?

JA	NEI
----	-----

JA	NEI	n ₃ =
15	4	19

- b) HVIS JA: På hvilken måte?

(f.eks, kommer folk oftere eller sjeldnere innom hverandre, prater du oftere eller sjeldnere med folk du treffer på veien, i butikken o.l.)

Folk stakk oftere innom før / Her kjenner vi ingen / Før hilste og pratet

vi. Her er folk snobbete og arrogante og ser ned på oss / Vi blir diskriminert

- c) Hva synes du om endringen?

Ingen bryr seg om oss / folk er blide og kjekke og jeg får være i fred.

En synes det er deilig

14 informanter synes det er trist.

I en kripesituasjon kan det være godt å ha folk i nærheten man kan støtte seg til eller få hjelp av. Hvis du sammenlikner slik du har det nå med slik du hadde det på Mongstad før industriplanene kom, vil du si at du nå har

- INGEN
1. Færre 7
2. Like mange 5
3. Flere

n₃ = 19

i nærheten som du kunne be om hjelp eller støtte fra?

På hvilken måte har selve anlegget fått innvirkning på miljøet du bor i nå?

Stivt miljø / Sosialt klasse-skille / Voldtekt på natur og miljø /
Dårlig innvirkning på mennesker og dyr / Opptrappet tempo og
og etter penger / mye trafikk / Dårlig innflytelse på familielivet.
8 bor så langt fra at de ikke merker så mye til det

34.

a) Bor det tilflyttede anleggsarbeidere eller fast ansatte hos Rafinor i nabolaget ditt? (Dvs. tilflyttede utenom Mongstadfolk)

JA	NEI
----	-----

JA	NEI	VET IKKE	n ₃ =
9	6	4	19

b) Hvordan mener du folk flest i Lindås ser på de tilflyttede anleggsarbeiderne?

Vet ikke / Både og / De lager bråk / Negativt at utlendingene får arbeidsplassene / Bitter på at miljøet blir ødelagt / De liker ikke fyll og spelakkol. / Folk er redd for at det skal sive ut noe om bråk.

c) Har du omgang med noen av de som jobber på anlegget og er tilflyttere til distriktet?

JA	NEI
----	-----

JA	NEI	n ₃ =
	19	19

d) HVIS NEI: Hvorfor ikke?

Klasseskille / De holder seg for seg selv / Kjenner ingen / Jeg er en ensom ulv.

JA	NEI	n ₃ =
17*	2	
5*	14	

35.

a) Låser du døra når du går hjemmenfra hvis huset blir tomt?

JA	NEI
----	-----

b) Gjorde du det før?

JA	NEI
----	-----

c) HVIS ENDRING: Hvorfor?

Så mange fremmede omkring

*) 2 av disse sier at kjente visste hvor nøkkelen var både før og nå

6.

Hva synes du om naboskapet mellom folk der du bor nå sammenliknet med naboskapet slik det var mellom folk i Mongstad-bygda før industriplanene kom?

NR

PR MONGSTAD

Svært dårlig naboskap	Dårlig naboskap	Litt dårlig naboskap	Hverken godt el. dårlig naboskap	Litt godt naboskap	Godt naboskap	Svært godt naboskap
	4		8	3	3	1
				1	14	4

n₃ = 19

n₃ = 19

1 synes naboskapet nå er bedre.
3 synes det er like godt
15 synes naboskapet er dårligere.

7.

Synes du det er viktig at en føler tilhørighet der en bor? I hvilken grad synes du det er viktig?

Svært uviktig	Uviktig	Ikke særlig viktig	Hverken viktig eller uviktig	Litt viktig	Viktig	Svært viktig
					6	13

n₃ = 19

38. a) Hvis du sammenlikner slik du har det nå med slik du hadde det på Mongstad, i hvilken grad vil du si du føler tilhørighet der du bor nå i forhold til på Mongstad?

	Sterk følelse av ikke å høre til	Følelse av å ikke høre til	Noe følelse av ikke å høre til	Hverken tilhørighet el. ikke	Noe følelse av tilhørighet	Følelse av tilhørighet	Sterk følelse av tilhørighet
NR	3	7	4	2	2	1	
PR MONGSTAD						1	18

n₃=10

Alle informantene føler mindre grad av tilhørighet.

- b) HVIS ENDRING: Hvorfor føler du det annerledes nå?

Se side 297

39. a) Er det noen klubber eller foreninger der du bor nå?

JA NEI

- b) HVIS JA: Hva er du med på?

En er med i skytterlag

En er med i trim

- c) Var det noen klubber eller foreninger på Mongstad før industriplanene kom?

JA NEI

- d) HVIS JA: Hva var du med på?

barneforening, sangkor,

skytterlag, Saniteten

- e) HVIS ENDRET ORGANISERT AKTIVITET:

Hvorfor?

Kjenner ingen her, er ikke så positivt innstilt lenger / Alt er så nytt / Føler meg mindre verdig / Blitt for gammel / For lange avstander

Endring i organisert aktivitet?

11 samme grad av aktivitet (hvorav 10 hverken før eller nå)

8 mindre grad av organisert aktivitet

REAKSJON PR INDUSTRIPLANENE

40. a) Var du tilstede på informasjonsmøtet den 20. juli, 1970 da Mongstad-folk fikk vite at innmarka var inkludert i industriplanene?

JA NEI

JA	NEI	n ₃
11	8	19

- b) HVIS JA: Hva var din første reaksjon på disse opplysningene?

Se side 299 og 300

c) HVIS NEI: Når fikk du vite om planene? Straks etter møtet

d) Hva var din første reaksjon på dette?

Se side 299 og 300

41. Var du forberedt på at noe slikt kunne hende? _____

42. a) Hvem mener du bestemte at innmarka skulle brukes til industriformål?
(Nødvendig med den spontane reaksjonen, les derfor ikke opp svaralternativene)

1. Ordføreren - kommunestyret
2. Mongstadutvalget - fylket
3. Industrikomiteen - stortinget
4. Norsk Hydro
5. Andre svar: HVEM?
de som solgte

14
6
4
10
5

$n_3 = 19$

b) Hvis det blir svart at flere var med på bestemmelsen:

Antall svar
39

Hvem mener du var hovedansvarlig for bestemmelsen om å bruke innmarka til industriformål?

12 mener at Kommunen er hovedansvarlig, 4 mener Hydro, 2 de som solgte, 1 Stortinget $n_3 = 19$

43. a) Syntes du den gangen at det var en riktig eller gal bestemmelse at innmarka skulle brukes til industriformål?

1. Riktig
2. Gal
3. Andre svar: HVA?

19
----

b) Hvorfor?

Se side 302 og 303

c) Synes du nå at det var en riktig eller gal avgjørelse?

1. Riktig
2. Gal
3. Andre svar: HVA?

19
----

d) Hvorfor?

Se side 305 og 306

JA	NEI	1 *) Tvil	$n_3 =$
1	14	4	19

*) Både og.
Hadde følelsen av at noe var i gjære.

44.

Fra de offentlige sakspapirene, fra uttalelser i avisene og fra intervjuer som ble foretatt her etter ekspropriasjonssaken, ser det ut til at Mongstad-befolkningen delte seg i tre etter at planene om industri på innmarka ble kjent

1. En gruppe solgte sine eiendommer med en gang etter at planene ble kjent.
2. En gruppe ventet i det lengste med å selge. De trodde ikke det ville nytte å protestere. Det ble reist ekspropriasjonssak mot disse.
3. Den tredje gruppen ble det også reist ekspropriasjonssak mot. De prøvde å skaffe opplysninger som kunne bidra til å endre industriplanene, og de anket saken til sivilombudsmannen.

a) I hvilken gruppe vil du si at du selv tilhørte

Gruppe 1
 Gruppe 2
 Gruppe 3

b) I hvilken gruppe eller i hvilke grupper vil du plassere de du vanligvis ferdes blant på Mongstad

Gruppe 1 1+3
 Gruppe 2 2+3
 Gruppe 3 1 Grup. 1+2+3 $n_3 = 19$

b) I hvilken gruppe vil du plassere de som før industriplanene kom var dine beste venner

Gruppe 1 1+2 1+3
 Gruppe 2 2+3
 Gruppe 3 1+2+3 $n_3 = 19$

d) I hvilken gruppe (el. grupper) vil du plassere dine slektninger?

Gruppe 1
 Gruppe 2
 Gruppe 3 1+2+3 $n_3 = 8$ (irrelevant for 11)

Trodde du den gongen at det ville nytte (Hvis gruppe 2 eller 3) for deg (Hvis gruppe 1) for andre å motsette seg salg av innmarka?

JA NEI

a) Hvis Mongstadfolk hadde stått samlet tror du da at en protest ville ført fram?

JA NEI

b) HVIS JA: Hva kunne man ha gjort?

Se side 308 og 309

c) HVIS NEI: Hvorfor ikke?

Se side 308 og 309

JA	NEI	Vanskelig å si	$n_3 =$
13	5	1	19
18		1	19

PERSONLIGE FORHOLD

52. a) Hvis du sammenlikner helsa di slik den var mens du bodde på Mongstad fram til industriplanene ble kjent med slik den har vært etterpå fram til nå, hadde du på Mongstad og har du siden hatt:

Andre plager

Dårlig hjerte
Nedfor /deprimert
Ikke overskuddt
Forsleitt meg på flyttinga
Mangler mosjon
Rygg lidelser

1. Magetrubbel
2. Hodepine
3. Slapphet
4. "Dårlige nerver"
5. Liten arbeidslyst
6. Søvnløshet
7. Andre plager, hvilke: *)
8. Ingen plager

På Mongstad før planene	Etter planene fram til nå
	3
1	10
	9
	15
	11
	16
	9
18	1

$n_3 = 19$

$n_3 = 19$
antall svar 74

17 personer med mange plager etter planene og frem til nå
1 med en plage.

b) HVIS ENDRING I HELSEFORHOLD:

I hvilken grad mener du at endringen i helsa di henger sammen med at du har måttet omstille deg?

Har ingenting med omstillingen å gjøre	Kan både ha med omstillingen og ikke ha med den å gjøre	Har klar sammenheng med omstillingen
	1	4
		13

$n_3 = 18$ (irrelevant for 1)

3. a) Er forholdet innen familien blitt endret i denne tiden fra industriplanene ble kjent og fram til nå?

f. eks.

1. mann og kone har hatt forskjellige syn på hvordan en skulle innrette seg 1
2. Rutinen i hjemmet er blitt endret m.h.t. arbeidsfordeling 5
3. Går det bedre eller dårligere med barna i det nye miljøet 6 dårligere
4. Går det bedre eller dårligere med "de gamle" i det nye miljøet 2 dårligere
5. Andre forhold innen familien som er blitt annerledes? hvilke? **) 4

Antall svar 18, $n_3 = 9$

*) Barnebarna vil ikke komme på besøk / Mer stress / Ekteskap i familien er ødelagt

10 personer har ingen endring i familien.

9 personer rapporterer endring. Av disse nevner 4 personer flere ting.

b) HVIS ENDRING I FAMILIEFORHOLD:

I hvilken grad mener du at endringen innen familien har sammenheng med at dere har måttet omstille dere?

Har ingenting med omstillingen å gjøre			Kan både ha med omstillingen og ikke ha med den å gjøre			Har klar sammenheng med omstillingen
					2	7

$n_3 = 9$ (irrelevant for 10 personer)

c) Hva synes du om endringen?

Trist

4.

a) I hvilken grad var du politisk interessert mens du bodde på Mongstad, og i hvilken grad er du politisk interessert nå?

Ingen interesse for politikk			Delvis interessert i politikk			Sterkt interessert i politikk
6	6	2	3	1	1	
1	1	3	7	2	2	3

NR

PR MONGSTAD

Grad av politisk interesse i forhold til før

2 mer interessert

4 har samme grad av interesse

13 er mindre interessert

$n_3 = 19$
 $n_3 = 19$

b) HVIS ENDRING: Hva kommer det av at din interesse i politikk er blitt endret?

Mer interessert: "Modnet, ekspropriasjonssaken fikk meg interessert". "Blitt mer oppmerksom men har mistet tillite." De 13 mindre interesserte: Skuffet, forbanna, forbitret, alle lover-ingen holder. Tror ikke lenger på demokratiet, ingen vits, det spiller ingen rolle, det nytter ikke

55.

a) Hvordan synes du at du hadde det i tiden før industriplanene ble kjent?

Se side 314

b) Hvordan har tiden fra industriplanene ble kjent og fram til flyttingen vært?

Se side 316

c) Hvordan har tiden fra du flyttet og fram til nå vært?

Se side 318

56.

a) Synes du at du selv har forandret deg i noen av de nevnte tidsrommene?

JA	NEI
18	1

$n_3 = 19$

b) HVIS JA: Hvilket tidsrom?

c) På hvilken måte?

irritabel, sårbar, mangler overskudd, mistet troen på demokratiet. Tiden kan ikke lege alle sår. Skuffet over mennesker. Gråter lett. Haringen last grunn under beina. Glemsom, surrete, hissig, nervøs. Tryggheten er vekke.

57. Alle forhold tatt i betraktning, hvordan trives du nå og hvordan trivdes du på Mongstad slik bygda var før industriplanene kom?

NR

PR MONGSTAD

Svært mis-fornøyd	Mis-fornøyd	Litt mis-fornøyd	Hverken fornøyd eller mis-fornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
4	9	2	3		1	
				1	5	13

$n_3 = 19$

$n_3 = 19$

Vurdering av trivsel sammenliknet m. før

1 trives like godt som før.

18 trives dårligere enn før

58. Når du nå tenker på hvordan du har det i dag og ser på det som har skjedd fra industriplanene kom, i hvilken grad mener du at de følgende ting har spilt rolle for hvordan du nå opplever det å ha flyttet?

a) Selve forandringen i boligsituasjonen

b) Selve forandringen i arbeidssituasjonen

c) Selve forandringen i forholdet til andre mennesker (familie, slektninger, venner, naboer)

d) Måten forandringen kom i stand på (saksbehandlingen)

e) Andre ting, hvilke?

høghen,

Skuffelsen over medmennesker

Svært uviktig	Uviktig	Ikke særlig viktig	Hverken viktig eller uviktig	Litt viktig	Viktig	Svært viktig
			6	5	8	
			7	6	6	
1			1	4	6	7
						19
						3

$n_3 = 19$

$n_3 = 19$

$n_3 = 19$

$n_3 = 19$

$n_3 = 3$ (16 missing)

59. Hva føler du nå når du ser Mongstad igjen?

Se side 320 og 321

60. a) Er det endring i det kristne miljøet hvis du sammenlikner slik det er der du bor nå med slik det var på Mongstad?

JA	NEI
----	-----

JA	NEI	VET IKKE	$n_3 =$
6	7	6	19

b) HVIS ENDRING: På hvilken måte er det annerledes? Nå når pengene mer enn kristendommen/mindre bedehusgjenger her /noen spiller mer kristne enn de er.

c) Hva synes du om endringen?

Svært mis-fornøyd	Mis-fornøyd	Litt mis-fornøyd	Hverken fornøyd el. mis-fornøyd	Ganske fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd
	2			1	2	1

$n_3 = 6$

FORHOLD TIL POLITISKE AVGJØRELSE

1. Mener du at ditt syn på hvordan utviklingen i Lindås bør være blir ivaretatt av de som tar avgjørelsene?

Blir ikke ivaretatt	Blir nesten ikke ivaretatt	Blir litt ivaretatt	Blir delvis ivaretatt	Blir mye ivaretatt	Blir nesten helt ivaretatt	Blir helt ivaretatt
10	8					

$n_3 = 18$ (1 missing, sier han/hun ikke har nok kjønnskap til sakene)

62. I hvilken grad mener du at de følgende er enige med deg d.v.s. deler ditt syn på hva som er viktig å ta hensyn til i vårt samfunn:

	Er ikke enige med meg	Er velldig lite enige med meg	Er litt enige med meg	Er delvis enige med meg	Er mye enige med meg	Er velldig mye enige med meg	Er helt enige med meg
a) Kommunepolitikere	9	4	1	4			
b) Fylkespolitikere	9	4		4			
c) Stortingets representanter	7	6		4			
d) Industriens og forretningslivets representanter	13	4					
e) Andre, Hvem:	1						

$n_3 = 18$ (1 missing)

$n_3 = 17$ (2 missing)

$n_3 = 17$ (2 missing)

$n_3 = 17$ (2 missing)

$n_3 = 1$ (18 missing)

Avisene

- Hvor alvorlig synes du det er om det er eller skulle bli avstand mellom det du synes er viktig for samfunnet vårt og det de nevnte parter synes:

	Spiller ingen rolle *)	Spiller nesten ingen rolle	Ikke særlig alvorlig	Delvis alvorlig	Temmelig alvorlig	Alvorlig	Svært alvorlig
a) Kommunepolitikere	3			2	7	5	
b) Fylkespolitikere	3			2	5	7	
c) Stortingets representanter	3			1	5	7	1
d) Industriens og forretningslivets representanter	3			4	5	4	1
e) Andre, Hvem:						1	

$n_3 = 17$ (2 missing)

$n_3 = 17$ (2 missing)

$n_3 = 17$ (2 missing)

$n_3 = 17$ (2 missing)

$n_3 = 1$ (18 missing)

*) De som svarer her sier at det spiller ingen rolle for ingen bryr seg om hva den lille mann mener.

64. a) Når (hvis) det blir tatt en politisk avgjørelse som får konsekvenser for deg eller ditt miljø og som er i strid med hva du synes er viktig her i livet, mener du da at

1. du bør motarbeide avgjørelsen, 14
prøve å få den endret?

eller

2. det er best å godta den? 5

$n_3 = 19$

b) Hvis du mener det er best å godta den, hvordan vil du stille deg til disse uttalelsene:

1. De som har tatt avgjørelsen
sitter inne med sakkunnskapen.

2. Man får bare bråk og ubehageligheter
om man protesterer.

3. Det er ikke mitt ansvar å blande meg
opp i politiske avgjørelser som blir
tatt - jeg gjør min borgerplikt ved å
stemme og da må man godta de avgjørelser
som blir tatt av de folkevalgte.

4. Det nytter allikevel ikke å protestere. 5

(irrelevant for
14)

FRAMTIDSPERSPEKTIV

65. a) Hvordan tror du det vil bli å bo og arbeide for deg i framtida?

Se side 323 og 324

b) Hvorfor?

Se side 323 og 324

66. Hva tror du at du ville gjøre hvis du nå kom opp i en liknende situasjon som den du var oppe i da dere fikk vite at innmarka deres skulle brukes til industri-prosjektet?

Se side 326 og 327

67. Har du noen råd til andre i liknende situasjoner?

Se side 329 og 330

68. Til slutt vil jeg stille deg noen spørsmål som i andre sammenhenger er funnet å være viktig for hvordan en svarer på mange ting:

a) Hvor gammel er du? fra 20 til 79 år

b) Er du gift 15

ugift 1

separert,
skilt 1

enke,
enkemann 2

$n_3 = 19$

c) Har du barn? I tilfelle hvor mange?

17 av informantene har barn. Fra 1 til 7 barn

Hvor gammelt eller gamle er barnet eller barna?

7 av informantene har mindreårige barn

TUSEN TAKK FOR OPPLYSNINGENE!

Gro Therese Lie
Gro Therese Lie

SVAR PÅ ÅPNE SPØRSMÅL INNDELT
ETTER GRUPPER

Svar på spørsmål nr. 11

Hvis du sammenligner boligforholdene du har nå med boligforholdene dine på Mongstad a) hva liker du med boligen du har nå? b) hva likte du med boligen du hadde på Mongstad?, c) hva liker du ikke med boligen du har nå?, d) hva likte du ikke med boligen du hadde på Mongstad?

Kommentar. Ikke alle informantene besvarte både a), b), c) og d). Mange syntes ikke det var noe spesielt å nevne i både positive og negativ retning, men alle har besvart spørsmål 11. Av denne grunn er ikke svarene fordelt i forhold til a), b) c) og d), men det vil fremgå av svarene hvilken bolig det siktes til.

Gruppe 1. De salgsvillige

"Vi har fått det nett som vi ville nå, men den gamle boligen var også bra"

"På Mongstad hadde vi flere rom. Det var fint"

"Koselig med gammelt hus. Liker best gamle hus, slik som det vi hadde på Mongstad"

"Vi har bad og sentralvarme nå - stort fremskritt. Det er mye bedre isolert her, varmt og solid"

"Tipp topp moderne med alt no. Før hadde eg det ikkje så moderne, men ein greidde seg no der og"

Gruppe 2. Tvilerne

"Fint med vannklosett og bad og med varme i alle rom nå"

"Fint med oppvarming i hele huset" (nå).

"Godt og varmt i hele huset" (nå)

"Godt med oppvarming i hele huset" (nå).

"Lettvint hus å stelle nå, ingen trapper, lunt og godt. Fint med vaskerom ved siden av kjøkkenet"

"Vi har det lettvint nå, ingen trapper, greit og varmt"

"Kjekt og moderne nå, varmt og godt"

"Det er lettvint med alt på ett gulv nå, ellers er det samme standard som før"

"Bra med alt på ett plan, men standarden er den samme som før"

"Det er lettvint nå med alt på ett gulv, men eg likte godt det gamle huset"

"Kjekt og lettstelt nå, men mer kos med gamle hus"

"Grei og lettstelt bolig nå"

"Det er bedre plass her"

"Fint med god plass"

"Godt med sentralfyring, behagelig" (nå)

"Varmt og godt nå"

"Vi har det alle tiders nå, med vann, bedre plass og sentralfyring"

"Lettvint med alt på ett gulv nå, bedre varme, men vi hadde det no greit og lettvint på Mongstad også"

"Vi har mye større plass og alt for oss sjøl nå. Bare fordeler i forhold til Mongstad"

"Vi hadde det så trangt før. Nå har vi mye plass og alt for oss sjøl"

"Det er fint med varme i gulvet på badet nå, men før hadde vi et deilig hus og den fineste hagen i heile Hordaland"

"Godt og varmt nå, men savner hagen vår. Den var den fineste i heile Hordaland"

"God plass nå. Lettvint og greit"

Gruppe 3. De aktive motstanderne

"Kjekt med kjøkkenvifte, men kjøkkenet er for lite. Muren burde beklees. Mye feil med huset her. På Mongstad var huset godt isolert - kjelleren og. Der hadde vi god plass"

"Huset her er dårlig isolert. På Mongstad hadde vi solid hus som var lett å varme. Var ute (på sjøen) i 12 år for å kunne bygge huset. Fikk det slik vi ville. Nå er det ingen steds å drive hobbies. Ville gjerne drive med smijern"

"Huset vi hadde før var godt isolert, og vi hadde vaskekjeller. Huset nå er dårlig oppsett, dårlig isolert, kjøkkenet er dårlig og"

"Vi hadde bygd huset på Mongstad sjøl, fått det slik vi ville. Her er det trekkfullt og liten plass til hobbies"

"Bekvemmelig nå, men eg var fornøyd med huset på Mongstad - hadde modernisert det sjøl"

"Lettvint nå, men det gamle huset hadde vi modernisert sjøl og fått det slik vi ville"

"På Mongstad hadde vi pusset opp sjøl og fått det nett slik vi ville".

"Hadde det slik vi ville før"

"Det er no greit med WC, men den gamle kåken var no nett slik eg ville ha han. Hadde ikke bedt om noe mer"

"Liker best gamle hus"

"Koseligere med gamle hus"

"Vil ikke klage på huset nei, men ovnen er galt innsatt. Eg likte no alt med gamle huset"

"Her er ikke noe spesielt. Vi bodde i nybygget hus på Mongstad".

"Vi bodde kjekt og moderne før og"

"Her er jo varmt og godt"

"Det kan ikke bli det samme"

"Boligen vi hadde på Mongstad var bygd etter vår smak. Vi har for liten plass nå"

"Ingenting i forhold til hva vi hadde. Huset på Mongstad var stort og romslig og med sentralfyring"

"Selve boligen nå er bedre, men trivselen betyr mer. Eg trivdes godt i den gamle leiligheten"

Svar på spørsmål nr. 12 b)

Hva er forskjellen i beliggenheten?

Gruppe 1. De salgsvillige

"Litt lenger fra sjøen her, men flottere utsikt. Nærmere naboen nå"

"Nå bor vi helt usjenert, flott utsikt. Det gamle huset lå rett ved en skrent"

"Før bodde vi helt ved sjøen. Sjøen er en viktig del av livet vårt"

"Vi har ikke så fin utsikt her"

"Ingen forskjell å snakke om"

Gruppe 2. Tvilerne

"Sjøen savner vi. Hadde finere utsikt, fin plass før og bedre fiske før også"

"Nærmere sjøen før, men lenger fra arbeidsplassen. Alt i alt går det ut på ett"

"Nærmere sjøen før"

"Nærmere sjøen før"

"Savner sjøen, savner utsikten"

"Lenger fra sjøen nå"

"Lenger fra sjøen"

"Ingen forskjell"

"Litt for ensomt her, for langt fra forretning og post"

"Her bor vi fritt med litt trafikk gjennom. Før bodde vi på en endestasjon. Savner morgensola"

"Omtrent det samme"

"Svært likt"

"Ingen forskjell å snakke om"

"Det blir det samme omtrent"

"Lengre fra hovedveien, langt fra butikk og post. Savner den kontakten"

"Lengre fra hovedvei, butikk og post nå. Det var kjekt før"

"Nå er det langt til forretningen. Det er lenger vei til naboer og. Før hadde vi kort vei til naboer. Det var fint"

"Langt til forretning og naboer nå. Avsides"

"Før bodde vi langt fra veien"

"Nærmere veien nå. Liker å se ferdselen"

"Ser sjøen og er langt fra veien både nå og før"

"Ser sjøen. Det er fint, det gjorde vi før og. Liten forskjell"

"Ingen forskjell å snakke om"

Gruppe 3. De aktive motstanderne

"Tidligere god avstand til naboene, god utsikt, sjø på tre kanter, lå fint i naturen, usjenert"

Før: "langt fra nærmeste nabo, men god kontakt med ham. Så solnedgangen, så båtene, så ørreten sprette"

Før: "bodde usjenert, nydelig utsikt, så ferdselen på sjøen. Kunne se mannen kom og dro"

Før: "flott utsikt, lå usjenert samtidig som vi ikke var alt for langt vekk fra gode venner, post og butikk"

"Omtrent den samme, men det er for langt fra sjøen nå".

"For langt fra sjøen"

"Vi hadde så deilig tun og vakker utsikt på Mongstad, nå er vi så nærme veien, mye trafikk"

"Vi hadde så deilig tun og vakker utsikt på Mongstad, så er vi så nærme veien, mye trafikk"

"Lengter etter sjøen og naturen. Nå bor eg midt i et byggefelt"

"Huset nå er så utsatt for nordavind. Kaldslig. På Mongstad lunt i en vik"

"Utsatt for kald vind nå. Før bodde vi lunt"

"Langt fra sjøen, langt fra butikk og post. Det er som et fengsel nå"

"Forhold til nabohus kan ikke sammenlignes. Det var fint på Mongstad"

"Det blir ikke det samme. Kan ikke sammenlignes"

"Alt er så fremmed"

"Langt til kjente. Ikke så fin utsikt her"

"Bodde usjenert før. Vi hadde lite trafikk på veien, men vi så all ferdsel på sjøen"

"Bodde fritt og usjenert før, hadde deilig hage. Lett å komme til veien"

"Bor i byggefelt nå. Det er helt annerledes"

Svar på spørsmål nr. 38 b.

*Hvorfor føler du det annerledes nå?
(Dvs. grad av tilhørighet med bostedet nå
sammenlignet med Mongstad).*

Gruppe 1. De salgsvillige

"Vi hadde bygget oss hus på Mongstad, kjente oss i ett med naturen og alt vi hadde dyrka"

"Nå bor vi ikke i vårt eget hus. Selv til det vi skal flytte til vet jeg ikke, men jeg håper det blir bedre"

"Eg hadde jo budd på Mongstad all mi tid"

(3 informanter rapporterer endring
i tilhørighet).

Gruppe 2. Tvilerne

"Er jo oppvokst på Mongstad"

"Bodd på odelsgården før, har vokst opp der og lagt ned alt mitt arbeid der"

"Var knytta til stedet der eg vokste opp"

"Her er litt fremmed ennå"

"Har ikkje vendt meg heilt til det"

"Har ikkje budd her så lenge. På Mongstad var eg barnefødd"

"Lengtar tilbake til det vi hadde"

"Før kunne vi gå til alle"

"Savner no dyra her"

"Vi hadde lagt ned et helt livsverk i hagen. Nå må vi begynne på nytt igjen"

"Vi hadde lagt ned så mye arbeid i hagen. Eg var jo oppvokst på Mongstad, kjente alt og alle. Nå er alt nytt"

"Til å begynne med var det vemodig og rart. No er det bedre"

(12 personer rapporterer mindre
grad av tilhørighet nå).

Gruppe 3. De aktive motstanderne

"På Mongstad var jeg med å bygge opp alt fra grunnen. Hadde lagt ned alt mitt arbeid i hus og grunn. Nå er vi tvangsflyttet et sted hvor vi ikke har noen bånd"

"Vi føler oss tvangsflyttet. Vi hørte hjemme på Mongstad"

"Vi er tvangsflyttet til et sted og blant folk der vi ikke har noen naturlig plass"

"Var oppvokst på Mongstad, kjente stedet ut og inn. Her har vi ikke noe felles med folk"

"Var jo barnefødd på Mongstad, hele slekta var jo derfra"

"Det er jo ikke det samme, det tar tid"

"På Mongstad hadde vi lagt ned alt vårt arbeid, dyrket opp 30 mål jord fra grunnen, bygd huset selv og alt"

"Vi hadde dyrka opp jorda og bygd huset selv. Lagt ned alt vårt arbeid der"

"Eg er knytta til sjøen og naturen. Eg kjende alt på Mongstad som mi eige bukselomme. Det er det som er livet for meg"

"Eg hadde jo heimen min på Mongstad. Her er alt så nytt".

"Her er alt fremmed"

"Ingen kommer og besøker meg nå utenom utenforstående".

"Alt er nytt her. Alle er fremmede"

"Alle er fremmede her, så store forhold"

"Eg lengter tilbake til Mongstad og gamle venner"

"Alt er fremmed. Får ikke kontakt. Savner gamle venner og steder"

"Følte at jeg hadde en oppgave å gjøre på Mongstad. Jeg kjente alle der"

"Jeg kjente alle på Mongstad og stolte på folk. Nå har jeg mistet troen på folk"

"Føler meg rastløs, føler ikke at jeg hører til noe sted, alt er revet opp og familien spredd"

Svar på spørsmål nr. 40b eller d.

*Hva var din første reaksjon på disse opplysningene?
(Om at innmarka var inkludert i industriplanene).*

Gruppe 1. De salgsvillige

"Eg tok det rolig"

"Eg blei forskrekka"

"Trodde ikke det var sant. Det var ikke slik vi hadde tenkt det"

"Det var hardt"

"Helt fra 1962 da planene om aluminiumsindustrien kom reknet eg med at eg måtte vekk før eller siden"

Gruppe 2. Tvilerne

"Var ikke begeistret"

"Eg syntes det var fælt"

"Første reaksjon var at huset skulle rives. Det var forferdelig"

"Tok det rolig. Jeg hadde jo ingenting jeg skulle ha sagt. Dessuten ville jeg gjerne bo litt bedre"

"Eg var veldig imot det"

"Reagerte på det"

"Husker ikke"

"Det var grusomt, men hvis vi sa nei ville de vel ta land fra noen andre"

"Fikk ikke puste. Det var forferdelig"

"Kunne ikke riktig tro det"

"Negativ. Kunne ha lyst til å sette meg ned å grine"

"Følte oss lurt"

"Følte oss snytt"

"Følte oss lurt"

"Det gjekk et drag av sorg over mitt hjerte"

"Tok det ikke fullt så tungt som mannen min".

"Kunne ikke tru det var sant"

"Reagerte ikke så veldig, men jeg ble jo litt betenkt".

"Det var no trist å måtte flytte"

"Forskrekket"

"Forskrekket".

"Kunne ikke tro det var sant"

"Synes det var fært. Kunne ikke forestille meg å flytte derifra"

Gruppe 3. De aktive motstanderne

"Eg vart fælen"

"Det var grusomt"

"Det var ubeskrivelig, grusomt, ufattelig"

"Eg vart fælen, kunne ikke tru det var sant"

"Vart fælen"

"Var sjokkert, men hadde på følelsen at det var noe muffent i gjære".

"Fikk sjokk, trodde de var galne. Helt sjukt. Kunne ikke tro at slikt hendte i vårt samfunn i dag"

"Var sjokkert over det som ble sagt og også over hvordan noen reagerte. Men ingen skulle lide tap eller urett sa ordføreren til oss"

"Rasende, eg synes dette er verre enn Telavåg. Til Telavåg kunne i alle fall folk komme tilbake etter krigen. Her er vi jagd fra heimene våre"

"Sjokkert, rystet, kunne ikke tro det var sant"

"Det kunne ikke skje"

"Det var slik eg tenkte, gi fanden lillefingeren så ....."

"Kunne ikke tro det, sjokkert"

"Syntes det var ille"

"Fikk sjokk, var helt lamslått"

"Sjokk - helt lamslått"

"Lamslått"

"Ville ikke tru det var sant"

"Syntes det var jævlig, så hardt som det kunne bli. Jeg nekta
å flytte"

Svar på spørsmål 43 a og b.

- a) *Syntes du den gangen at det var en riktig eller gal bestemmelse at innmarka skulle brukes til industriformål?*
- b) *Hvorfor?*

Gruppe 1. De salgsvillige

- a) andre svar. b) "Hvis de ikke tok var mark ville de måtte bygge et annet sted. Vi har ikke rett til å holde på vårt"
- a) andre svar. b) "Jeg vet ikke om jeg vil si det var hverken rett eller galt. Hadde vi trivs med folk der ute ville vi også ha protestert"
- a) andre svar. b) "Vi ville jo ikke akkurat flytte fra heimen vår, men vi trodde ikke Mongstad ville ha noen framtid - og arbeidsplasser må vi jo ha"
- a) andre svar: b) "Ingen ville overta jorda så om vi flyttet nå eller siden det kunne gå ut på ett"
- a) "Gal". b) "Vi ville ikke flytte fra heimene våre"

Gruppe 2. Tvilerne

- a) "Gal". b) "Eg ville ikke vekk fra heimen"
- a) "Gal". b) "Vi ville ikke jages fra heimen vår. Følte oss ført bak lyset"
- a) "Gal". b) "Var oppvokst der, hadde vår heim der. Det var ikkje greit å bli opprevet. Følte oss ført bak lyset"
- a) "Gal". b) "Burde ikke ta dyrka mark. Vi ville ikke miste heimen vår"
- a) "Gal". b) "Vi var jo glad i heimen vår"
- a) "Gal". b) "Vi var jo glad i heimen vår"
- a) "Gal". b) "De burde ikke ta dyrka mark".
- a) "Riktig". b) "Hvis vi hadde blitt boende hadde de bygget industri omkring. Det ville blitt helt utrivelig og vi ville ikke fått noen erstatning for huset"
- a) "Riktig". b) "Hvis vi hadde blitt boende hadde det snart blitt ubeboelig uten at vi da ville få mulighet for erstatning og å sette oss opp på nytt"

- a) "Gal". b) "Der var fine gardar og fine heimer"
- a) "Gal". b) "Fine gardar og god jord"
- a) "Gal". b) "God jord"
- a) "Gal". b) "Mest fordi vi måtte flytte"
- a) "Gal". b) "Mest fordi vi måtte flytte"
- a) "Gal". b) "De hadde kjøpt så mye utmark . De kunne bruke den"
- a) "Gal". b) "De hadde jo utmarka. De skulle ikke ta dyrka mark og heimer"
- a) "Gal". b) "Galt å ta dyrka mark"
- a) "Gal". b) "Det var jo nok utmark. De skulle ikke ta dyrka mark og heimer"
- a) "Gal". b) "Burde ikke ta dyrka mark"
- a) "Gal". b) "Burde ikke ta dyrka mark"
- a) "Gal". b) "De burde ikke ta dyrka mark og hus"
- ä) "Gal". b) "De burde ikke ta dyrka mark og hus"
- a) "Gal". b) "Folk burde ikke jages fra heimene sine"

Gruppe 3. De aktive motstanderne

- a) "Gal". b) "Det var så mye fin jord. De kunne klart seg fint med utmarka"
- a) "Gal". b) "Nordhordalands beste jord - dypeste og flotteste 175 cm dyp før sandgrunn"
- a) "Gal". b) "Det var bra dyrket mark, god jord"
- a) "Gal". b) "Kan ikke være riktig å ta dyrka jord og heimen til folk når det er nok av udyrka"
- a) "Gal". b) "Kunne brukt utmarka eller annet ubebygd"
- a) "Gal". b) "Kunne brukt utmarka eller annet ubebygd"
- a) "Gal". b) "Nok plass i utmarka. Ein skal ikkje ta dyrka mark"
- a) "Gal". b) "Nok plass i utmarka. Ein skal ikkje ta dyrka mark"
- a) "Gal". b) "Jeg hadde heimen min der, hadde det koselig der, trivdes godt. Ville ikke noen annen plass"

- a) "Gal".   b) "Ta udyrka mark, det kunne de gjøre, men ikke god jord og heimer"
- a) "Gal".   b) "Bør ikke ta dyrket mark"
- a) "Gal".   b) "Ble kastet ut av heimen og ble nødt til å finne en helt ny livsform"
- a) "Gal".   b) "De trengte ikke ta dyrka mark når de hadde utmarka"
- a) "Gal".   b) "De trengte ikke ta dyrka mark når de hadde utmarka"
- a) "Gal".   b) "Galt å ta dyrka mark og heimen til folk. De kunne greid seg med utmarka"
- a) "Gal".   b) "Galt å ta dyrka mark og heimen til folk. De kunne greid seg med utmarka"
- a) "Gal".   b) "Ikke riktig å bruke dyrket mark og bebodde områder"
- a) "Gal".   b) "Ikke riktig å bruke dyrket mark og bebodde områder"
- a) "Gal".   b) "Kunne greie seg med utmarka. Skulle ikke ta dyrka mark"

Svar på spørsmål nr. 43 c og d

- c) *Synes du nå at det var en riktig eller gal avgjørelse?*
- d) *Hvorfor?*

Gruppe 1. De salgsvillige

- c) Riktig. d) "Det gagnar samfunnet"
- c) Andre svar. d) "Vi har ikke fått det dårligere"
- c) Andre svar. d) "Vi ville jo ikke akkurat flytte fra heimene våre, men vi trodde ikke Mongstad ville ha noen framtid og arbeidsplasser må vi jo ha"
- c) Andre svar. d) "Det er ikke boendes nær industrien. Godt å komme derfra"
- c) Andre svar. d) "Mongstad hadde ingen framtid så om vi flytta nå eller siden kunne gå ut på ett"

Gruppe 2. Tvilerne

- c) Andre svar. d) "Vet ikke riktig, vanskelig"
- c) Andre svar. d) "Vanskelig å vite"
- c) Gal. d) "De hadde kjøpt så mye utmark. De kunne bruke den"
- c) Gal. d) "Det hadde kanskje ikke blitt så godt å bli boende der med industri i utmarka allikevel?"
- c) Andre svar. d) "Spilte ikke så stor rolle for meg"
- c) Gal. d) "Det var jo nok utmark. De skulle ikke ta innmark og heimer"
- c) Andre svar. d) "Det hadde blitt ubeboelig med anlegget inn på seg"
- c) Andre svar. d) "Det ville bli ubeboelig med anlegget så tett innpå"
- c) Andre svar. d) "Vi vet jo ingentingom hvordan det ville blitt for Mongstad i framtiden. Hvem ville overta gardene?"
- c) Andre svar. d) "Det var jo ingen som ville overta, så vi vet jo ikke hvordan utsiktene ville bli"
- c) Andre svar. d) "Kanskje det ikke ville blitt levelig på Mongstad i fremtiden. Tross alt er det kanskje bra"

- c) Andre svar. d) "Det ville ikke bli buande. Naboane omkring anlegget nå mistrivs. I Lervåg rister bildene på vegene, mye bråk. Det er best å komme unna"
- c) Gal. d) "Skulle ikke ta dyrka jord og heim fra folk"
- c) Andre svar. d) "Vet ikke riktig"
- c) Gal. d) "Skulle ikke ta dyrka mark"
- c) Andre svar. d) "Det hadde blitt vanskelig å eksistere på Mongstad"
- c) Andre svar. d) "Det hadde kanskje blitt vanskelig å eksistere på Mongstad i framtiden"
- c) Andre svar. d) "Det hadde kanskje blitt vanskelig å fortsette å bo på Mongstad i framtiden"
- c) Riktig. d) "Vi trengte arbeidsplasser"
- c) Andre svar. d) "I forhold til å bli boende er det riktig, men ellers er det galt å ta dyrka jord"
- c) Andre svar. d) "Det ville bli ubehagelig med industri så nær innpå"
- c) Andre svar. d) "Det ville bli ubeboelig med industrien så tett innpå"
- c) Andre svar. d) "Det ville bli ubeboelig med industrien så tett innpå"

Gruppe 3. De aktive motstanderne

- c) Gal. d) "De kunne greid seg med utmarka"
- c) Gal. d) "De trengte ikke ta dyrka mark når de hadde utmarka"
- c) Gal. d) "De hadde utmarka. Skulle ikke ta dyrka mark"
- c) Gal. d) "Galt å ta dyrka mark og heimen til folk. De kunne greid seg med utmarka"
- c) Gal. d) "De kunne greid seg med utmarka. Det er galt å ta dyrka mark og heimen fra folk"
- c) Gal. d) "Galt å bruke dyrka mark når det er nok av uberørt"
- c) Gal. d) "Galt å ta dyrka mark og heimen fra folk. De kunne greid seg fint med utmarka"
- c) Gal. d) "De kunne greid seg med utmarka. Skulle ikke ta dyrka mark. Det var folk som ville overta gardene også. Sønnen min ville gjerne"

- c) Gal. d) "Et bygdesamfunn gikk til grunne, mye fiendskap og uvennskap oppsto av den grunn. Ekteskap og vennskap gikk i stykker"
- c) Gal. d) "Nordhordalands flotteste, beste og dypeste jord, 175 c dyp før sandgrunn"
- c) Gal. d) "Det var bra dyrka mark. God jord"
- c) Gal. d) "Kan ikke være riktig å ta dyrka mark og heimen til folk når det er nok av udyrka"
- c) Gal. d) "De kunne brukt utmarka"
- c) Gal. d) "Kunne brukt utmarka eller annet ubebygd"
- c) Gal. d) "Det var nok plass i utmarka - skal ikke ta dyrka mark. De forurensar naturen, ødelegger alt omkring"
- c) Gal. d) "Det var nokplass i utmarka. Nå forurensar de naturen og ødelegger alt omkring"
- c) Gal. d) "Hva skal det være godt for med all denne industrien"
- c) Gal. d) "De hadde 7000 mål utmark. De kunne greid seg med det"
- c) Gal. d) "De kunne greid seg med utmarka på 7000 mål"

Svar på spørsmål nr. 46 a,b eller c.

- a) Hvis Mongstadfolk hadde stått samlet tror du da at en protest ville ført fram?
- b) Hvis ja: Hva kunne man ha gjort?
- c) Hvis nei: Hvorfor ikke?

Gruppe 1. De salgsvillige

- a) nei.   c) "Det nytter ikkje å sette seg mot utviklinga. Det ville være galt. Ein kan ikkje berre halda på sitt"
- a) nei.   c) "Det ville bli avfolking før eller siden. Selv om bygda ble bevart ville den bli ødelagt av industrien i nærheten"
- a) nei.   c) "Det ville ikke være til gagn i det lange løp. Ein kunne kanskje fått utsatt sakene noe, men det ville snart bli ubeboelig"
- a) nei.   c) "Jeg visste kanskje mer enn de andre p.g.a. politisk kontakt"
- a) ja.   b) "Hvis man hadde stått sammen fra første gangen da det var snakk om utmarka kunne det ha virket, men ikke etterpå"

Gruppe 2. Tvilerne

- a) ja.   b) "Hvis man hadde stått sammen fra begynnelsen kunne det ha nyttet"
- a) ja.   b) "Alle måtte stått sammen"
- a) nei.   c) "Ikke når myndighetene hadde bestemt det"
- a) nei.   c) "Alt for få mot Hydro og alle offentlige instanser"
- a) nei.   c) "Vi var for få mot Hydro og de offentlige"
- a) ja.   b) "Protestert sammen"
- a) ja.   b) "Stått sammen"

- a) ja.   b) "En måtte stått samlet allerede den gangen det var spørsmål om utmarka, men den gangen ble vi ført bak lyset"
- a) ja.   b) "Hvis en hadde stått sammen allerede fra spørsmålet om utmarka, men der ble vi lurt"
- a) ja.   b) "Hvis en protesterte da det var snakk om utmarka. Etterpå var det for seint"
- a) nei.   c) "Nei, ikke når det var Stortingsvedtak"
- a) nei.   c) "Stortinget hadde jo vedtatt det. Det er ingen som spør den enkelte"
- a) nei.   c) "Det er den måten myndighetene gjør det på. De spør ikke om folkemeningen"
- a) nei.   c) "Alle offentlige instanser var jo enstemmeige"
- a) nei.   c) "Mongstad hadde ingen framtid"
- a) nei.   c) "I lengden hadde ikke bygda kunnet reddes"
- a) nei.   c) "Alle de offentlige instanser hadde jo gått inn for det"
- a) ja.   b) "Hvis folk hadde stått samlet hadde det tatt lenger tid med ekspropriasjonen"
- a) ja.   b) "Burde i alle fall stått sammen slik at alle ble sikret skikkelig erstatning"
- a) nei.   c) "Hydro er for sterk"
- a) nei.   c) "Vi hadde ingenting å stille opp mot Hydro og myndighetene"
- a) nei.   c) "Vi hadde ingenting å si mot Hydro og myndighetene"
- a) ja.   b) "Måtte stått sammen helt fra begynnelsen"

Gruppe 3. De aktive motstanderne

- a) ja.   b) "Hvis vi hadde stått sammen"
- a) ja.   b) "Alle burde stå sammen"
- a) ja.   b) "Alle skulle stått sammen"

- a) Andre svar. b) "Vanskelig å si men alle måtte stått samlet"
- a) ja. b) "Alle måtte stå samlet"
- a) ja. b) "Vi kunne ha kommet med mye større tyngde i mot. På en måte er det nok riktig at myndighetene har støttet seg på majoriteten"
- a) ja. b) "Hatt folkemøte, stått sammen"
- a) ja. b) "Burde stått sammen fra begynnelsen"
- a) ja. b) "Man kunne i alle fall gått sammen om å få skikkelig erstatning"
- a) ja. b) "Alle skulle nektet å flytte, skulle skutt på maskinene (ikke folka)"
- a) ja. b) "Alle måtte nekte å flytte - sette seg til motverge"
- a) ja. b) "Alle måtte stå imot sammen"
- a) ja. b) "Folk måtte ha holdt sammen"
- a) ja. b) "Folk måtte ha holdt sammen"
- a) ja. b) "Nekte å flytte, stå sammen"
- a) ja. b) "Nekte å flytte, stå sammen"
- a) ja. b) "Vi skulle nekta å flytte alle sammen"
- a) ja. b) "Alle skulle protestert"
- a) ja. b) "Alle skulle protestert"

Svar på spørsmål nr. 49 a)

Hva mener du er grunnen til at Mongstadfolk tapte ekspropriasjonssaken?

Gruppe 1. De salgsvillige

"Fordi det var riktig"

"Mye uenighet blant folk og dessuten fordi samfunnets interesser kom først"

"Fordi man lot hensynet til arbeidsplasser i distriktet gå foran hjemmene til de det gjaldt"

"De kunne no greid seg med utmarka, men de sparte adskillige millioner på innmarka. Alle offentlige instanser var enstemmige og da hadde ikke vi noe vi skulle ha sagt"

"Når Stortinget bestemte det hadde ikke folk noe å stille opp med"

Gruppe 2. Tvilerne

"Vet ikke, har ingen formening om det. Ja, ja Mongstadfolk var jo dårlig forberedt"

"Lite opplysning. Advokatene var på Hydros side. Vi følte ikke akkurat at de var på vår side"

"Fordi Hydro sto bak med sin pengemakt. Vi hadde følelsen av at advokatene sto på Hydros side"

"Lite opplysning om folks rettigheter. Advokaten var nok på Hydros side"

"Fordi det var så fin beliggenhet for industrien at de ville ha bygda"

"Fordi Hydro likte stedet"

"De lot interessene for arbeidsplasser veie tyngre enn hensynet til Mongstadfolk"

"Fordi det ble bestemt i departementet"

"Departementet bestemte det jo"

"Vi hadde ingenting å stille opp med"

"Vi kunne ikke stille opp noe mot overmakta"

"Alle offentlige instanser gikk jo inn for det"

"Storkapitalen er sterkere enn oss"

"Det var storkapitalen som kom inn i bildet"

"For lite enighet blant folk"

"Det var lite enighet og alle offentlige instanser gikk jo inn for det"

"Vi hadde ingenting å stille opp mot overmakta"

"Kan ikke stille opp mot overmakta"

"Vanskelig å si"

"Nei, jeg vet ikke"

"Fordi utmarka var solgt allerede"

"De hadde jo allerede utmarka"

"Vi hadde ingenting å stille opp mot Hydro og myndighetene"

Gruppe 3. De aktive motstanderne

"Delvis dårlige advokater. Advokatene motarbeidet hverandre"

"Fordi lensmann Jordal, ordføreren og for mange på Mongstad gikk inn for det - og fylkesmann Leiro"

"Kommunen og fylket gikk inn for det og for mange på Mongstad var villige til å selge"

"For mange Mongstadfolk som solgte"

"Vi hadde med for store makter å gjøre"

"De andre var for sterke"

"Det ble bestemt på forhånd, mange for med løgn og fanteri. Vi ble lurt"

"Alt var avgjort på forhånd. Løgn og bedrag"

"Det var splittelse i befolkningen, mye råttenskap blant folk, mye løgn"

"Folk var ikke samlet. 1/3 var i mot og det var for lite"

"Splittelse i befolkningen"

"Fordi folk var splitta"

"Det var for få som gikk i mot det"

"Alt for få motstandere"

"For få som protesterte"

"For få som protesterte"

"Dårlig rettsbeskyttelse. Det burde ikke spille rolle om en har lite eller mye eiendom. Er det riktig å utslette en hel bygd når det er plass utenfor?"

"Fordi det ikke er noen beskyttelse i loven. De bruker loven nett som de vil"

"P.g.a. splittelse i befolkningen"

Svar på spørsmål nr. 55 a)

Hvordan synes du at du hadde det i tiden før industriplanene ble kjent?

Gruppe 1. De salgsvillige

"Bra, men hardt med gårdsarbeid"

"Trivdes bra med jorda, men det var et press med kårmannen"

"Veldig bra, vi trivdes godt"

"Hadde ikke noe å klage over. Hadde det bra, ønsket meg ikke noe annet"

"Hadde det bra"

Gruppe 2. Tvilerne

"Hadde det bra"

"Hadde det bra"

"Hadde det bra"

"Hadde det godt"

"Hadde det godt"

"Trivdes godt. Hadde det bra"

"Hadde det fint"

"Hadde det godt"

"Hadde det bra"

"Hadde det bra, rolig og godt"

"Bra"

"Hadde det godt"

"Hadde det godt"

"Rolig, veldig bra. Ikke noe travelhet eller oppjag"

"Rolig, godt. Ikke noe mas"

"Hadde det fint"

"Kjempefint"

"Hadde det bra for såvidt, men usikkert med arbeidet. Fin ferie plass"

"Fint, men urolig for arbeid"

"Hadde det fint. Fint å bo rett ved arbeidet"

"Hadde det godt, som plommen i egget"

"Hadde det bra, men lurte på hvordan det ville bli i framtida"

Gruppe 3. De aktive mostanderne

"Harmoni"

"Hadde det bra"

"Hadde det bra"

"Bra"

"Herlig, rolig, fred og fordragelighet"

"Godt, ro og fred og fordragelighet"

"Fredelig og godt"

"Fredelig og godt"

"Alle tiders, koste meg veldig"

"Hadde det bra"

"Bra"

"Hadde det alle tiders, stortrivdes og koste meg. Rene idyllen"

"Hadde det veldig godt"

"Hadde det rolig og godt. Trivdes"

"Hadde det rolig og godt. Trivdes"

"Bra"

"Godt"

"Veldig koselig og kjekt før. Følte meg trygg og fortrolig med alt"

Svar på spørsmål 55 b)

Hvordan har tiden fra industriplanene ble kjent og fram til flytting vært?

Gruppe 1. De salgsvillige

"Ikke så værst"

"Mye gnissinger"

"Grusom. Vi var knyttet til heimen vår og ønsket ikke å flytte, men det værste var å bli stemplet som foræder"

"Var ikke så god. Så mange diskusjoner om hva som var rett eller galt. Kom i motsetningsforhold til naboer"

"Begynte å kave etter hus og grunn, Masete, hardt"

Gruppe 2. Tvilerne

"En løye tid. Vanskelig. Folk ble uvenner på kniven"

"Den var hard. Skummel"

"Den var hard"

"Hardt"

"Har ikke lyst til å oppleve det flere ganger. Hardt"

"Hardt. Vil ikke oppleve det igjen"

"Nei, det var hardt"

"Endel anstrengt. Tenkte mest på hagen"

"En opprivande tid. Hadde så fin hage"

"Grusom. Opprivande"

"Hard påkjønning. Vil helst glemme det"

"Hardt"

"Hektisk, mye kav, hard påkjønning"

"Hektisk, mye kav, vanskelig til sine tider"

"Evig kav for å finne tomt o.l."

"Hard påkjønning"

"Det var krig"

"Den var stri"

"Litt vemodig, men lysere m.h.t. arbeidsmulighetene"

"Vanskelig, lite hyggelig"

"Forferdelig hardt og vanskelig"

"Forferdelig hardt. Stri tøm. Tok av 11 kg."

"Hardt"

Gruppe 3. De aktive mostanderne

"Gikk i spenning hver dag om når du måtte flytte. Det gikk på nervene løs"

"Et mareritt, ble sint, vanskelig å omgås, søvnløs"

"Forferdelig påkjenning, var attpåtil gravid"

"Hard og trasig tid"

"Gnissingen, blodet kom i kok, fikk anonyme truslebrev"

"Hardt, mye gnissinger og fiendskap mellom folk"

"Hard påkjenning. Trist og vondt"

"Hardt og vondt"

"Hardt"

"Stor påkjenning"

"Stor påkjenning"

"Gikk som i narkose, urolig"

"Mindre bra. Alt var vanskelig"

"Alt var så vanskelig, mye fiendskap mellom folk"

"Grusom"

"Grusom"

"Fæl tid"

"Alt var usikkert. Vi bare eksisterte, kunne ikke legge planer for noe"

"Var veldig hard"

Svar på spørsmål 55 c

Hvordan har tiden fra du flyttet og fram til nå vært?

Gruppe 1. De salgsvillige

"Bra"

"Syntes først vi kom til et tomt skall, men nå er det bra"

"Den har vært tung. Har grublet over om de egentlig var gode venner de som i alle år har sittet ved kjøkkenbordet vårt og nå har vendt oss ryggen"

"Nå har jeg fred og ro og har forsonet meg med det"

"Mye mas nå og"

Gruppe 2. Tvilerne

"Bra etter at vi flyttet. De som bor her på Hope var én gruppe i konflikttiden"

"Bra siden vi kom i orden"

"Bra siden vi kom i orden"

"Bra siden vi kom i orden"

"Har det godt nå når vi har kommet til full ro"

"Har det godt nå når vi har funnet roen igjen"

"Det har vært OK etter at vi kom i orden"

"Fin"

"Avslappende"

"Vi har langsomt vennet oss til det. Nå har vi det bra"

"Har fallt til ro igjen nå, har det bra"

"Bra"

"Første året var hardt, men nå er det bra"

"Første året var litt hardt, men nå er det bra"

"Vanskelig til å begynne med, men nå har vi falt til ro"

"Vanskelig til å begynne med, men nå begynner vi å falle til ro"

"Det kom seg litt etterhvert. Har det ganske bra nå"

"Har det bra nå. Det kom seg etterhvert"

"Har hatt det fint. Fått det bedre"

"Har fått det fint nå"

"Mange ganger stritt, mye arbeid, må ta en dag av gangen"

"Ofte stritt - for mye arbeid. Tar en dag av gangen"

"Har det ganske bra nå, men litt for mye arbeid"

Gruppe 3. De aktive mostanderne

"Vanskelig å omstille seg"

"Trasig; selv nå til daglig engrer jeg meg over hele saksbehandlingen"

"Trasig, hard".

"Tar en dag av gangen, vilhelst vekk fra Kolås"

"Ikke så værst"

"Ikke så værst"

"Nei, jeg mistrives, må ta en dag av gangen"

"Ikke så godt, tar en dag av gangen"

"Arbeidet var den beste medisinen, men anlegget var ikke noe for meg
Nå driver jeg litt hjemmearbeid, og det trives jeg med"

"Hardt"

"Noe bedre (enn i konfliktperioden)

"Det har gått dag for dag, men den ene dagen er lik den andre"

"Begynnelsen var veldig hard, men nå begynner det å bli bedre"

"Hardt til å begynne med. Det begynner å bli bedre"

"Nei, det er vondt hver dag. Kan ikke starte på nytt i min alder"

"Tar en dag av gangen"

"Går bare og venter, mye usikkerhet"

"Går fremdeles og venter. Vanskelig"

"Fremdeles veldig hardt. All usikkerheten - vet ikke noe om fremtiden,
må ut om et år av leiligheten. Har ikke penger til å kjøpe egen leilighet"

Svar på spørsmål 59.

Hva føler du når du ser Mongstad igjen?

Gruppe 1. De salgsvillige

"Gjør meg ingenting"

"Har vendt meg til det siden jeg er der til daglig. Huset vårt er kontoren, det er no litt rart"

"Jeg vil helst ikke se Mongstad. Det er sårt, men jeg prøver å late som det er et fremmed sted"

"Føler ikke noe ubehag. Nå er det gått over i noe stort som fortsetter i historien"

"Man griner inni seg"

Gruppe 2. Tvilerne

"Sårt til å begynne med. Huset vårt ble brent. Torde ikke se på det. Nå er det ikke Mongstad lenger. Har sett både nedrivningen og oppbyggingen. Det har virket på meg, men jeg vet at det er en sikker arbeidsplass"

"Både og"

"Det liker jeg ikke. Blir i begravelsesstemning"

"Både og. Det er no trist"

"Har ikke lyst til å se det igjen. Det værste var når de reiv huset"

"Nei det er tungt. Vil helst ikke se det"

"Det er nå litt rart. Det er som en fremmed plass nå"

"Artig å sjå hvordan det utvikler seg"

"Vemodig"

"Fært"

"Prøver å se på det som en fremmed plass"

"Var grusomt til å begynne med. Har vendt meg til det nå"

"Reagerer ikke lenger for jeg har vært så mye der"

"Litt trist til å begynne med"

"Til å begynne med var det veldig vondt, men nå er det jo ikke mer igjen av det gamle"

"Forferdelig til å begynne med, men nå kjenner ein seg mest ikkje att"

"Til å begynne med var det hardt, men nå har jeg akseptert det. Kjenner meg ikkje att. Alt er berre stein og betong"

"Forferdelig til å begynne med, men nå kjenner eg meg ikkje att. Nå gjør det meg heldigvis ikke så mye "

"Reagerer ikke på det annet enn når det er flott vær om sommeren"

"Trist når det er fint vær"

"Synes det er grusomt. Nå er det en steinørken her"

"Trist med steinørkenen her. Bittert"

"Nei, det er trist, men jeg begynner jo å venne meg til det"

Gruppe 3. De aktive motstanderne

"Veldig, veldig trist, bønn trist. Prøver å unngå å tenke på det"

"Blir på gråten når jeg ser det igjen. Det er så sårt så sårt. Huset vårt står på Mongstad ennå. Vi fikk ikke lov å bo der fordi vi hadde små barn, men de som bor der nå (Rafinorfolk) har små barn"

"Det er sårt og bittert. Hver gang jeg ser huset vårt igjen blir jeg minnet om all urettferdighet"

"Nei, det er trist, sårt å se naturen og alt er ødelagt"

"Opprivende, sårt, blir på gråten"

"Føler at jeg aldri har vært der, alt er vekk, akkurat som vi ikke har hørt til der"

"Gråter, grusomt"

"Kunne sette meg ned å gråte. Huset står der ennå, det blir brukt til kontor"

"Til å begynne med gikk det voldsomt inn på meg. Værst med at naturen er ødelagt. Vandalisme"

"Nei, det er skrekkelig"

"Skrekkelig"

"Har ikke vært på Mongstad siden jeg flyttet derifra og ikke vil jeg dit heller"

"Kan ikke beskrives"

"Grusomt, kan ikke bli bedre"

"Ørker ikke dra dit. Grusomt"

"Ørker ikke dra dit. Trist og vondt"

"Synes det er sårt"

"Ser det heldigvis ikke"

"Unngår helst å dra dit. Grusomt. Ubeskrivelig å se alt ødelagt. Minte meg om krig. Noe så fært vil jeg aldri oppleve igjen"

Spørsmål nr. 65 a) og b)

- a) *Hvordan tror du det vil bli å bo og arbeide for deg i framtida?*
- b) *Hvorfor?*

Kommentar: Disse to spørsmål ble vanligvis besvart i sammenheng. Ikke alle besvarte begge deler av spørsmålet, men alle besvarte a).

Gruppe 1. De salgsvillige

"Bra. Vi har fått det fint og trives her"

"Bra. Vi har gode jobber og bor bra. Vi venter på lekeplass og litt andre ting her"

"Håper det blir bedre når vi får vårt eget igjen. Men det blir aldri som før. Vi kan aldri komme tilbake til Mongstad igjen, og det er vondt å vite. Vi kan ikke glemme alt selv om vi vil"

"Har god tru på framtida"

"ingen mørke utsikter foreløpig"

Gruppe 2. Tvilerne

"Tror det blir godt. Har fast arbeid så lenge livet varer. Det er det viktigste"

"Regner med at det blir bra. Tror vi får fred for industrien her"

"Regner med at det blir bra. De har i alle fall lovet det"

"Tror det blir bra"

"Kommer til å få det godt her på mine gamle dager. Regner med å få fred nå. Har gode venner omkring"

"Tror det blir bra her, har fått et bra hus, har gode venner omkring"

"Tror det blir ganske bra bare jeg får jobb"

"Det blir fint. P.g.a. sikker arbeidsplass nær hjemmet"

"Tror det blir bra, men vet ikke med arbeid"

"Håper det blir bra"

"Tror det blir bra. Fast jobb, god bolig, gode venner i nærheten"

"Tror det blir bra. Har fast jobb, god bolig og gode venner her"

"Tror det blir bra, håper på sikker arbeidsplass"

"Håper at det blir bra"

"Mener der blir bra p.g.a. sikker arbeidsplass"

"Håper der blir bra. Godt med sikker arbeidsplass"

"Håper det blir bra. Er nå litt redd for at Lervågen går"

"Tror det blir bra"

"Det blir bra. Sikker arbeidsplass"

"Bra. Bor godt og har sikker inntekt"

"Håper det blir bra. Men det tar sin tid å komme skikkelig i orden. Har sikre arbeidsinntekter"

"Håper det blir bra. Vi har nå sikkert livsgrunnlag fremover"

"Tror det blir bra. Får sikre arbeidsinntekter"

Gruppe 3. De aktive motstanderne

"Håper det blir bedre. Prøver å få eget hus i Austrheim der mannen kommer fra"

"Ser svart på det. Det blir hardt økonomisk. Her må vi bestille matvarer. Det fordyrer det, og jeg vil ikke jobbe hos Rafinor, kan ikke klare det"

"Vi ser ikke så lyst på det. Håper vi kan klare å kjøpe et nedlagt bruk så vi kan klare å komme oss vekk herfra, men det blir hardt økonomisk. Her har vi det så mye dyrere både med mat og bolig. Vanskelig å spare"

"Bare vi får et skikkelig sted å bo så håper jeg det blir bra"

"Er redd for at dette vil utvide seg slik at vi må flytte en gang til"

"Tror vi får det bra. Kommer det noen skyt vi. Er redd for utvidelser"

"Det er hardt for gamle folk å omstille seg. Vi prøver å glemme, men det er der hele tiden. Vi er så skuffet over menneskene"

"Det er hardt for gamle folk å omstille seg. Vi prøver å glemme, men det er der hele tiden. Vi er så skuffet over menneskene"

"Skal nok greie meg. Venter på trygda, bare jeg har tak over hodet og såpass penger at jeg kan leve skal jeg klare det"

"Har ikke mer von for framtida. Er blitt for gammel til å starte på nytt"

"Er pessimistisk. Vi er blitt for gamle til å starte på nytt nå"

"Vet ikke. Håper på å ta en tur vekk av og til"

"Vanskelig å si, alle motstanderne er blitt så stygt behandlet etterpå"

"Føler meg usikker, vanskelig å si. Alle motstanderne er blitt stygt behandlet"

"Det er ikke godt å vite. Vi vet ingenting lenger"

"Det er ikke godt å vite. Vi er for gamle nå"

"Usikkert. Vet ingenting om bosted og arbeidsplass"

"Usikkert. Vet ingenting om hvor og når vi kan etablere oss på nytt"

"Usikkert, er redd for framtiden. Har ingen trygghet lenger. Vet ikke hvor jeg skal bo og om jeg får hjelp hvis jeg blir liggende hjelpeløs"

Svar på spørsmål nr. 66

Hva tror du at du ville gjøre hvis du nå kom opp i en lignende situasjon som den du var oppe i da dere fikk vite at innmarka deres skulle brukes til industri-prosjektet?

Gruppe 1. De salgsvillige

"Det samme"

"Nei, nå må vi få ha fred. Nå flytter jeg ikke før jeg går i grava"

"Nei, det orker jeg ikke tenke på"

"Ville vurdere tingene mer grundig før jeg ga mitt samtykke"

"Ville sikre meg at kommunen eller hvem det nå er gjorde i stand hus og alt. Jeg ville ikke løfte en finger mer"

Gruppe 2. Tvilerne

"Ville protestere. Flytter ikke en gang til"

"Ville protestere til siste slutt"

"Ville protestert til siste slutt"

"Komme meg lengst mulig vekk og bort fra alt"

"Komme meg lengst mulig vekk og bort fra alt"

"Protestere"

"Avhengig av forholdene. Hvis samme forhold gå inn for å selge"

"Ville ikke gjort det på samme måten, må sikre seg skikkelig erstatning"

"Passe på å få tid til å områ seg"

"Ta god tid til å tenke meg om"

"Det må holde med en flytting. Ville protestert"

"Nekte så lenge det gikk an. Gått mer sammen enn vi gjorde"

"Nekte så lenge det gikk an"

"Sette oss i mot med nebb og klør"

"Protestere til siste slutt"

"Gjort det samme som eg gjorde"

"Hadde blitt så sinna at eg hadde ikkje blitt god å vera i bås med"

"Nå ville jeg protestert, men nå har vi jo sikre arbeidsplasser"

"Protestert"

"Hvis vi måtte flytte skulle de bygge hus for oss og gjort alt i stand før jeg rikket meg"

"Stilt helt andre vilkår for å flytte. De skulle få sette alt ferdig for oss først"

"Tenke meg om mange ganger før jeg skrev under på noe"

Gruppe 3. De aktive mostanderne

"Prøve å få alle med meg slik at en kunne stå sammen og motarbeide det. Kan ikke kjøpe trivselen igjen. Må håpe på mer rettferd"

"Ville satt i sving og prøve å få offentliggjort mest mulig også om andre alternativer"

"Ville prøve å få folk til å stå sammen og til å få så mye som mulig fram i offentligheten"

"Ville prøve å samle folk til å stå sammen"

"Vi nekter, da bør de gjenne seg de som kommer"

"Vi kommer til å nekte til siste sekund. De må ta oss med makt"

"Protestere til siste åndedrett"

"Nekta. De måtte ta meg med makt"

"Kjempet imot"

"Tatt meg bedre tid. Vi hadde for knapp tid til å områ oss"

"Sørget for å få bedre tid til å områ seg"

"Mektig vred og sagt akkurat hva jeg syntes. Stampa i mot til siste slutt, men overmakta ville ha vunne"

"Vet ikke"

"Orker ikke å tenke på det"

"Håper ikke vi får oppleve mer vondskap nå"

"Håper ikke vi får oppleve mer vondt nå"

"Ville ha fjort det samme, men på en litt annen måte. Burde ha sammenka
til et folkemøte. Burde hatt en fra Mongstad med i Mongstadutvalget"

"Prøvd det samme"

"Ville holdt meg mer orientert. Jeg trodde jo vi skulle få hjelp når vi
ble tvunget til å flytte. Jeg ville ha nektet til siste stund"

Svar på spørsmål nr. 67

Har du noen råd til andre i lignende situasjoner?

Gruppe 1. De salgsvillige

"Ta det rolig. Enhver må vurdere hva som er riktig for dem"

"De må tenke seg godt om"

"Prøv å respekter hverandre selv om man har forskjellig syn på hva som er riktig å gjøre"

"Man bør være veldig forsiktig i starten. Det er mange måter industrien og politikerne kan overrumple en på"

"Ikke gi seg før en har fått skikkelig erstatning. Takstmenn har ingen forstand på saker og ting"

Gruppe 2. Tvilerne

"De får protestere så lenge de kan, når ikke det går så lyt de avfinne seg med situasjonen"

"Nei, det nytter ikke hva vi gjør. En får prøve så lenge en kan"

"Det er ikke noen hjelp med gode råd. Det nytter ikke"

"Nei, en får prøve å protestere, men har ikkje noe tru på det"

"Når en har brent seg sjøl vil en helst trekke seg tilbake. Har ikke noen råd"

"Jeg kan ikke gi råd når jeg har brent meg sjølv"

"Tenke seg godt om og holde seg orientert"

"Veldig viktig med skikkelig advokat"

"Viktig å ikke skrive under på noen papirer før en har tenkt seg godt om"

"Ta seg god tid og områ seg før det blir tatt noen avgjørelse"

"Folk må tenke seg godt om"

"Ikke skriv under på noe før alt er gjennomtenkt"

"Folk må samarbeide"

"Gå i samarbeid"

"Søk juridisk assistanse. Tenk dere om både to og tre ganger før dere skriver under"

"Søk juridisk hjelp. Tenke dere godt om før dere skriver under på noe"

"Berre aksepter og tei still. Det er ikkje hjelp i å protestere"

"Prøv i lengste laget, men det er ikke hjelp i å protestere"

"Det er ikke så mye man kan gjøre. Ikke stol på noen, man står helt alene"

"Ikke stol på noen"

"Forlang skikkelig erstatning. Ikke gi dere"

"Forlang ordentlig erstatning"

"Få tak i skikkelig advokat"

Gruppe 3. De aktive mostanderne

"Folk må stå samlet"

"Ikke skriv under på noe. Hold ut. Folk må stå samlet"

"Ikke skriv under på noe. Hold ut. Folk må stå samlet"

"Folk må organisere seg og ikke gi seg"

"De må ikke gå med på det hvis de er glad i heimen sin. Folk må stå samlet, ikke gi seg"

"Folk må stå sammen og ikke gi seg hvis de er glade i heimen sin"

"Stå sammen"

"Stå sammen ikke gi dere"

"Folk må ikke bare tenke på penger, må tenke seg grundig om så de ser at andre ting kan være viktigere"

"De må tenke seg godt om. Vi trenger jo industri, men de må ikke ta dyrka mark"

"De må tenke seg godt om. Vi trenger industri og arbeidsplasser, men ikke for enhver pris"

"De må i alle fall ikke la seg ta ved nesa slik som Mongstadfolk. Hold sammen til Dovre faller"

"De må stå samlet"

"Folk må stå samlet"

"Stå sammen og hjelp hverandre"

"Stå sammen og hjelp hverandre"

"Må ha en fast opinion. Det er det eneste som holder"

"De må stå samlet"

"Folk må ta seg vel i vare før de går med på noe. Stå sammen!"